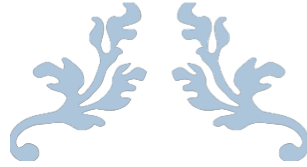

Haydnstraat 26-A,
3816 XH Amersfoort
Telefoon: 033 - 7520045
E-mail: entree26@tele2.nl

Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort

Naar een betere samenleving
Een onderzoek naar taalles, huiswerkbegeleiding
kinderen en leefstijl van bezoekers van Entree

Iryna Solodovnykova

Studentnummer:1662230
Opleiding: Management in de Zorg
Stagebegeleider: Andrea Kraan
Stagedocent: Annemarie de Blois
Datum: 21 januari 2015

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport 'Naar een betere samenleving. Een onderzoek naar taalles, huiswerkbegeleiding kinderen en leefstijl van bezoekers van Entree'. Dit heb ik geschreven in het kader van de stage 'Praktijkleren 1' bij het ontmoetingscentrum Entree. Van begin november 2015 tot eind januari 2016 ben ik enthousiast bezig geweest met het verzamelen van informatie, onderzoeken, interviewen en schrijven van het rapport.

Allochtonen vormen soms een kwetsbare groep die in de eigen omgeving blijft hangen en weinig contact heeft met autochtonen. Hierdoor kunnen problemen ontstaan met integratie door onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal en kunnen lagere onderwijsprestaties bij allochtone kinderen voorkomen. Entree helpt allochtone vrouwen en kinderen om dit tegen te gaan door het geven van onder meer Nederlandse taalles en huiswerkbegeleiding. In dit onderzoek is nagegaan in hoeverre Entree daarin slaagt. Ook mogelijke gezondheidsproblemen door weinig kennis van een gezonde leefstijl hebben de belangstelling van Entree. In dit onderzoek is de leefstijl van bezoekers onderzocht en worden aanbevelingen gedaan voor lessen over een gezonde leefstijl.

In het verleden heb ook ik bij Entree Nederlandse les gevolgd. Ik heb daar informatie gekregen over een speciale inburgeringscursus en over de vraag waar ik vrijwilligerswerk kan zoeken. Uiteindelijk heb ik daar hulp gekregen bij mijn studie. Daarom wil ik graag de waarde van Entree onderzoeken, maar als onderzoeker blijf ik neutraal. Ik laat in mijn rapport de feiten spreken en de mening van andere mensen over Entree zien, onder meer om sponsors te laten zien dat deze organisatie het waard is gesponsord te worden.

Mijn onderzoek zou niet mogelijk zijn geweest zonder de hulp van de bij Entree betrokken mensen. Ten eerste wil ik graag Andrea Kraan bedanken die me de hele stageperiode heeft begeleid en geholpen. Kennis die ik van haar heb opgedaan over de hele cyclus van onderzoek neem ik mee in mijn verdere studie en loopbaan. Dankzij onze samenwerking was het mogelijk om dit onderzoek te doen. Ten tweede wil ik graag de leden van het bestuur van Entree bedanken die open stonden voor dit onderzoek, vooral mw. Toos de Ree die constant heeft geholpen om gegevens te verzamelen. Ten derde wil ik graag Joke Mintjes bedanken voor de professionele adviezen en co-begeleiding van mijn stage. Ten vierde wil ik graag de mensen van de verschillende organisaties bedanken die de tijd vonden om een interview te geven, namelijk de wijkmanager van de gemeente, Susan Coen, de directeur van buurthuis Het Klokhuis, Ans Mers, de sociaal werker volwassenen & samenleving van Welzin, Mieke van den Brink en de directeur van de PWA-school, Tonia Verlaan-Oskam en haar team. Ten slotte wil ik graag de bezoekers en de docenten bedanken voor hun medewerking. Ik wens u veel plezier met het lezen van dit rapport!

Iryna Solodovnykova

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
SAMENVATTING	5
1. INLEIDING	6
1.1. ACHTERGROND EN AANLEIDING VAN DE OPDRACHT	6
1.2. PROBLEEMSTELLING, VRAAGSTELLING EN DOELSTELLING ONDERZOEK	6
1.3. METHODEN	8
1.4. LEESWIJZER	8
2. ENTREE: ORGANISATIE EN OMGEVING	9
2.1. PROFIEL BEZOEKERS	9
2.2. BEDRIJFSANALYSE	11
2.3. WIJKANALYSE	13
2.4. RELATIE MET GEMEENTE AMERSFOORT	14
2.5. SWOT-ANALYSE	15
2.6 CONCLUSIES	18
2.7 AANBEVELINGEN	18
3. EFFECTEN TAALLESSEN	19
3.1. LITERATUURSTUDIE	19
3.2. METHODEN	21
3.3. RESULTATEN	21
3.4. CONCLUSIES	25
3.5. AANBEVELINGEN	25
4. EFFECTEN HUISWERKBEGELEIDING	26
4.1. LITERATUURSTUDIE	26
4.2. METHODE	27
4.3. RESULTATEN	27
4.4. CONCLUSIES	28
4.5. AANBEVELINGEN	28
5. GEZONDHEID EN LEEFSTIJL VAN DE BEZOEKERS	29
5.1. LITERATUURSTUDIE	29
5.2. METHODEN	34
5.3 RESULTATEN	35
5.4 CONCLUSIES	37
5.5. AANBEVELINGEN	37
6. DISCUSSIE, EINDCONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	38
6.1. DISCUSSIE	38
6.2. EINDCONCLUSIES	39
6.3 AANBEVELINGEN	40
LITERATUUR	42
BIJLAGE 1: ZOEKPLAN LITERATUUR	46

BIJLAGE 2: INTERVIEWS MET SLEUTELFIGUREN	48
BIJLAGE 3: ALGEMENE VRAGENLIJST	58
BIJLAGE 4: INGEVULDE ENQUÊTES DOOR DOCENTEN	62
BIJLAGE 5: MAILWISSELING MET DE ST. CEACILIASCHOOL	69
BIJLAGE 6: MAILWISSELING MET DE GGD REGIO UTRECHT	72
BIJLAGE 7: ANTWOORDEN VAN BEZOEKERS OP OPEN VRAGEN	73
BIJLAGE 8: CODEBOEK	77

Samenvatting

In opdracht van Entree is onderzoek gedaan naar het profiel van de bezoekers, de succes-en faalfactoren van de organisatie en de effecten van Nederlandse taallessen voor volwassenen en huiswerkbegeleiding voor kinderen. Doel is onder meer om deze informatie voor sponsors boven tafel te krijgen. Ook is onderzoek gedaan naar de leefstijl en gezondheid van bezoekers om op Entree gezondheidsvoorlichting te gaan geven.

Entree is een buurthuis vooral voor allochtone vrouwen, met name afkomstig uit Marokko en Turkije. De organisatie bestaat uit drie bestuurders en ongeveer 45 vrijwilligers. 91 volwassenen bezoeken de Nederlandse les, Arabische les, naailes, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en inloop, 33 kinderen krijgen huiswerkbegeleiding. Sterke punten van Entree zijn de duidelijke groep, veiligheid, laagdrempeligheid en maatwerk. Zwakke punten zijn geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing.

Entree blijkt een positief effect te hebben op de taalontwikkeling van de deelnemers. Ook is sprake van sociale integratie en doorbreken van sociaal isolement.

De ouders en de school ervaren de huiswerkbegeleiding voor de kinderen positief: de prestaties verbeteren en er komt meer structuur in het huiswerk maken.

Bezoekers van Entree hebben een gezond voedingspatroon, maar bijna helft heeft een ongezond gewicht en sport nooit.

Aanbeloven wordt:

- de zwakke punten van geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing aan te pakken;
- tips van bezoekers en docenten uit dit rapport te overwegen;
- in contact te komen met een school uit de buurt voor betere samenwerking in het belang van de prestaties van de kinderen;
- gezondheidsvoorlichting te gaan geven met behulp van specialisten uit de GGD regio Utrecht.

1. Inleiding

1.1. Achtergrond en aanleiding van de opdracht

Mijn stage heeft zich afgespeeld bij ontmoetings- en activiteitscentrum 'Entree' te Amersfoort.

Entree is een kleinschalig centrum voor allochtonen en autochtonen, mannen en vrouwen, maar in de praktijk komen er vrijwel alleen allochtone vrouwen en kinderen. Het doel van het centrum is om bij hen kennis van de Nederlandse taal en samenleving te bevorderen, zodat zij zich beter kunnen handhaven, participeren en emanciperen in de Nederlandse samenleving. De aanpak is laagdrempelig, individueel en vraaggericht via wekelijkse taallessen Nederlands en Arabisch, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en kinderen, naailes, hulp bij inburgering en opleiding, inloop en voorlichting over allerlei onderwerpen (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2014).

Entree moet zichzelf geheel bedruipen. De financiële positie van Entree is sterk afhankelijk van giften, subsidies en sponsors. Het is nodig om te laten zien wat er met dit geld gebeurt. Daarom is er bij Entree behoefte aan evaluatieonderzoek, waarbij ingegaan wordt op de vraag wat Entree in het dagelijks leven betekent voor de bezoekers en wat het hen oplevert in gezin, school en maatschappij. Daarnaast is er de vraag wat de succes- en faalfactoren zijn van een organisatie als Entree. Ook is er behoefte aan gezondheidsvoorlichting aan de allochtone vrouwen. Dit heeft geleid tot de volgende probleemstelling, vraagstelling en doelstelling van het onderzoek.

1.2. Probleemstelling, vraagstelling en doelstelling onderzoek

De **probleemstelling** van het onderzoek bestaat uit de volgende twee hoofdvragen:

1. Wat is Entree voor organisatie en hoe functioneert deze organisatie?

Deze is opgedeeld in de volgende deelvragen:

Organisatiedoorlichting/SWOT-analyse:

- hoe zit de organisatie en werkwijze van Entree in elkaar?
- in welke omgeving functioneert Entree?
- hoe verhoudt de werkwijze van Entree zich tot het welzijnsbeleid van de gemeente Amersfoort?
- wat zijn de succes- en faalfactoren van Entree?
- welke organisatorische verbeteringen zijn er mogelijk op Entree?

Profiel bezoekers en effecten:

- wat is het profiel van de bezoekers van Entree (afkomst, sekse, leeftijd etc.)?
- hoe vaak per week bezoekt men Entree en waarvoor?
- wat leveren de diverse lessen de bezoekers op? Wat zijn de baten (en kosten)?

2. Wat is een geschikte opzet voor gezondheidsvoorlichting aan de bezoekers van Entree?

Deze is opgedeeld in de volgende deelvragen:

Voorlichting over gezond leven:

- wat is de leefstijl en gezondheidssituatie van de bezoekers?
- welk advies kan aan Entree gegeven worden over de opzet van gezondheidsvoorlichting aan de bezoekers?

De **doelstelling** van dit onderzoek is gelegen in het beantwoorden van deze vragen voor Entree, onder meer ten behoeve van de jaarlijkse beleidsdocumenten (jaarverslag, jaarplan) en het werven van sponsors.

In het bovenstaande zijn de volgende **begrippen** gehanteerd, die we hierna toelichten.

Organisatie-doorlichting in combinatie met succes- en faalfactoren/ SWOT-analyse. Een organisatie-doorlichting is onderzoek naar het functioneren van de organisatie met als doel het verbeteren van het functioneren. (Encyclo, 2015) Wij kunnen hier een SWOT-analyse gebruiken om de externe kansen en bedreigingen met de interne sterke en zwakke punten te verbinden. SWOT staat voor Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats. In het Nederlands: sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen. (Alblas, Kokke, & Peter, Bedrijfskunde de basis, 2012)

Een **bezoekersprofiel** beschrijft de achtergrondenkenmerken van een bezoeker, zoals geslacht, leeftijd, het land van de herkomst, enzovoort. (Encyclo, 2015)

Effecten (bruto en netto). Bij effecten maakt men een onderscheid tussen bruto- en netto-effecten. De netto-effecten zijn uitsluitend aan de interventie toe te schrijven. De bruto-effecten zijn toe te schrijven aan de interventie én andere factoren. (Faun, Klaver, & Koning, 2013)

Leefstijl is het gedrag dat invloed heeft op de gezondheid en op het ontstaan van gezondheidsproblemen. (Sassen, Gezondheidsbevordering en preventie door paramedici, 2011)

Gezondheid. Volgens de WHO (World Health Organization) is gezondheid "een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijk gebreken." (Burgt & Mechelen-Gevers, 2008)

Gezondheidsvoorlichting is een combinatie van leerervaringen bedoeld om vrijwillige gedragsverandering te stimuleren gericht op de bevordering van de gezondheid. (Sassen, Gezondheidsbevordering en preventie door paramedici, 2011)

1.3. Methoden

In dit onderzoek zijn de volgende methoden gebruikt:

- Literatuuronderzoek (zie bijlage 1 voor zoekplan);
- Analyse administratieve bestanden;
- Interviews met steekproef van bezoekers;
- Interviews met sleutelfiguren uit omgeving;
- Enquêtes onder taalleraren Nederlands van Entree;
- Participerende observatie onder meer tijdens lessen en vergaderingen.

Welke methode waar is toegepast staat beschreven in de tweede paragraaf van de hoofdstukken 3, 4 en 5.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan we in op de vragen van het **eerste** deel van de probleemstelling (exclusief de laatste vraag over de effecten). We beginnen met de beschrijving van het profiel van de bezoekers en van het soort lessen waarvoor men op Entree komt. Daarna volgt een beschrijving van Entree en de context waarbinnen Entree functioneert (bedrijfsanalyse, wijkanalyse, relatie met Amersfoort). Tot slot bekijken we de succes- en faalfactoren van Entree via een SWOT-analyse en doen op basis hiervan aanbevelingen.

De effecten van de lessen worden in twee aparte hoofdstukken bekeken. Hoofdstuk 3 gaat in op de effecten van de lessen Nederlandse taal voor de vrouwen. Hoofdstuk 4 behandelt (de gevolgen van) de huiswerkbegeleiding voor de kinderen.

Hoofdstuk 5 is geheel gewijd aan de beantwoording van het **tweede** deel van de probleemstelling.

In een aparte digitale Excel bijlage zijn de datamatrix en alle tabellen van dit onderzoek te vinden. Zie voor de gebruikte codes in het Excel bestand het codeboek in bijlage 8.

2. Entree: organisatie en omgeving

2.1. Profiel bezoekers

Volwassenen

In dit onderzoek zijn de administratieve gegevens over de **bezoekers** in kaart gebracht om het profiel van de bezoekers te maken. Op dit moment bezoeken 90 vrouwen en 1 man Entree voor Nederlandse les, Arabische les, naailes, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en inloop (zie tabel 1).

Tabel 1: aantallen deelnemers aan lessen

Soort les	aantal
Nederlands	47
Arabisch	10
Huiswerkbegeleiding	9
Naailes	17
Inloop	21

De bezoekers zijn van allochtone afkomst. Allochtonen zijn personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Als een persoon in het buitenland is geboren, behoort die tot de eerste generatie. De persoon die in Nederland is geboren behoort tot de tweede generatie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen niet-westerse allochtonen en westerse. Niet-westerse komen uit landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014)

De 90 vrouwen en 1 man van Entree komen uit verschillende landen. De grootste groepen zijn Marokkaanse en Turkse bezoekers, 51% resp. 12% (zie tabel 2). Ruim 90% van de bezoekers van Entree is niet-westers allochtoon uit de eerste generatie (tabel 2).

Het aandeel van niet-westerse allochtonen in de Nederlandse bevolking is op 1 januari 2014 11,9%. 2,4% van bevolking is Turks allochtoon en 2,2% is Marokkaans allochtoon. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014)

Het aandeel van niet-westerse allochtonen stijgt. Het CBS verwacht dat het aandeel niet-westerse allochtonen verder zal toenemen tot 14% in 2025 (Jong & Duin, 2011)

Tabel 2: herkomst bezoekers

Land van herkomst	aantal	percentage
Turkije	11	12
Marokko	46	51
India	1	1
China	1	1
Oekraïne	4	4
Rusland	2	2
Soedan	1	1
Eritrea	4	4
Somalië	5	5

Land van herkomst	aantal	percentage
Afghanistan	2	2
Dom. Republiek	1	1
Irak	2	2
Jemen	1	1
Djibouti	1	1
Italia	2	2
Guinee	1	1
Ethiopië	1	1
Sri Lanka	1	1
Spanje	1	1
Niet bekend	3	3
Totaal	91	100

De bezoekers komen uit de wijken rondom Entree, met name uit Randenbroek (38%) en Schuilenburg (17%)(tabel 3).

Tabel 3: bezoekers per wijk

Wijk	aantal	percentage
Randenbroek	34	37
Schuilenburg	15	17
Kruiskamp	5	6
Dorrestein	6	7
Schothorst	1	1
Hoogland	1	1
Centrum	3	3
Koppel	3	3
Leusderkwartier	1	1
Vathorst	1	1
Liendert	5	5
Kattenbroek	1	1
Rustenburg	2	2
Nieuwland	1	1
Andere stad	6	7
Weet niet	6	7
Totaal	91	100

De Nederlandse les per niveaugroep is twee keer per week, de Arabische les één keer per week en de naailes één keer per week. Gecombineerd met de gegevens uit tabel 1 betekent dit dat er per week maximaal 121 **bezoeken** voor deze lessen zijn (exclusief huiswerkbegeleiding en inloop).

Kinderen

Bij Entree krijgen 33 kinderen op dit moment huiswerkbegeleiding en 42 kinderen staan op de wachtlijst.

Uit tabel 4 komt naar voren dat de ouders van de kinderen meestal afkomstig zijn uit Marokko (42%) en Turkije (33%). Het gaat om ongeveer evenveel jongens (52%) als meisjes (48%).

Tabel 4: land van herkomst ouders kinderen

Land van herkomst	aantal	percentage
Marokko	14	42
Turkije	11	33
Somalië	1	3
Pakistan	1	3
Ethiopië	2	6
Curaçao	1	3
Djibouti	1	3
China	1	3
Guinee	1	3
Totaal	33	100

De range in leeftijd loopt van 4 tot en met 15 jaar. De meerderheid van de kinderen (66%) is in de leeftijd van 9 tot en met 13 jaar (zie tabel 5).

Tabel 5: leeftijd kinderen

Leeftijd	aantal	percentage
4	1	3
5	5	15
7	1	3
8	1	3
9	3	9
10	5	15
11	2	6
12	10	30
13	2	6
14	2	6
15	1	3
Totaal	33	100

2.2. Bedrijfsanalyse

Entree is een klein buurthuis vooral voor allochtone vrouwen en kinderen. De aanpak bij Entree is laagdrempelig (kleine eigen bijdrage), individueel en vraaggericht. Er worden taallessen Nederlands en Arabisch, nailessen, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en kinderen, hulp bij inburgering en opleiding, inloop en voorlichting gegeven.

De **missie** van Ontmoetingscentrum Entree is bij te dragen aan de ontwikkeling van vrouwen en kinderen. Entree biedt mogelijkheden aan hen om zich nog beter te ontplooiën, hun aanleg en vaardigheden te ontwikkelen en hun ambities waar te maken. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2014)

De **visie** van Ontmoetingscentrum Entree is dat ieder mens recht heeft op een positieve ontwikkeling. Entree vindt het van belang dat een kans hierop ook

geboden wordt aan hen voor wie dit niet zo vanzelfsprekend is. Entree werkt met vrijwilligers die zich hiervoor medeverantwoordelijk achten en die een bijdrage willen leveren aan deze ontwikkeling door middel van het geven van scholing, voorlichting, begeleiding en ondersteuning. Daarbij wordt uitgegaan van het idee dat voor de doelgroep van Entree een kleinschalige, laagdrempelige, individueel gerichte scholing en ondersteuning de beste kansen biedt tot bovengenoemde ontwikkeling. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2014)

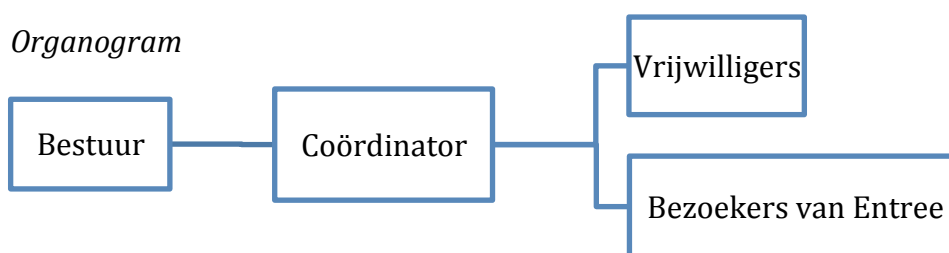
Entree is een kleine non-profit organisatie die sterk afhankelijk is van giften en subsidies, zoals van de Rabobank Amersfoort Eemland, het SFA Ontwikkelfonds, de Alliantie en de gemeente. De grootste kostenpost is de huur van het pand. Entree heeft een jaarlijkse omzet van circa €10.000. Entree krijgt sinds 2011 geen structurele subsidie meer van de gemeente Amersfoort. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2014) Entree heeft een meerjarenplan en meerjarenbegroting 2015-2018 ontwikkeld met voorstellen voor de financiële dekking van de lasten. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2015)

De structuur van de organisatie is eenvoudig (zie organogram). Het bestuur bestaat uit drie bestuurders: een voorzitter/penningmeester, een secretaris en een lid. De bestuurders ontvangen geen beloning, geen onkostenvergoeding en geen vacatiegeld. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2014) De activiteiten worden begeleid door onbetaalde vrijwilligers. Ongeveer 45 vrijwilligers zijn betrokken bij de uitvoering van de activiteiten en ondersteunende werkzaamheden. (Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort, 2015)

Een bestuurslid werkt als coördinator van Entree. Zij stuurt onder meer de vrijwilligers aan. De vrijwilligers werken zelfstandig, zij zijn hoogopgeleid, veelal (oud-)docent en beslissen zelf in overleg met de coördinator hoe zij hun taken uitvoeren. Meestal werken zij zonder vaste methode en passen hun les aan de doelgroep aan (zie bijlage 4 enquête onder docenten). De organisatievorm lijkt dus sterk op de professionele organisatie, zoals beschreven door Mintzberg. Mintzberg noemt als een van de nadelen van zo'n organisatie de terughoudendheid voor vernieuwing. (Alblas, Kokke, & Thuis, 2012) Dit zien we hierna ook terug bij de SWOT-analyse (paragraaf 2.5).

Het bedrijfsproces van de werving van vrijwilligers heeft de volgende structuur: Plaatsen vacature bij de Stichting Ravelijn - Oriënterings- of sollicitatiegesprek tussen coördinator en vrijwilliger inclusief details bespreken - Afwijzen/terugtrekken of aannemen vrijwilliger. Soms melden vrijwilligers zich ook buiten Ravelijn om.

Organogram

De transactionele omgeving van Entree bestaat uit partijen waarmee Entree regelmatig contacten heeft, waardoor zij invloed hebben op elkaar.

De contextuele omgeving bestaat uit ontwikkelingen in de omgeving die wel van invloed zijn op Entree, maar waarop Entree geen invloed heeft. In de tabel hieronder zijn deze partijen en ontwikkelingen benoemd. (Alblas, Kokke, & Thuis, 2012)

Tabel 6: omgevingsanalyse

Transactionele omgeving	Contextuele omgeving
<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Amersfoort - WijkTeams - Bewoners Randenbroek en Schuilenburg en omgeving - Welzin (maatschappelijke ondersteuning) - SOVEE (opvoedondersteuning) - Stichting Ravelijn (vacaturebank voor vrijwilligers) - (MBO-)scholen - Stichting Het Klokhuis (buurthuis) - NV Sport, Recreatie en Onderwijs (SRO) - SiPi (inburgering) - NVA (inburgering) - Sociaal Fonds Amersfoort (SFA) (subsidieverlener) - Rabobank Amersfoort (sponsor) - Alliantie - Stadsring 51 (o.a. schuldenproblematiek) - Matchpoint (betrokken ondernemen) - Gilde Samenspraak (taalhulp) - STIP Randenbroek en Schuilenburg 	<ul style="list-style-type: none"> - Politiek - Economie - Wet- en regelgeving - Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen - Arbeidsmarkt - Wetenschap en technologie

2.3. Wijkanalyse

De bezoekers zijn hoofdzakelijk afkomstig uit de wijken Randenbroek en Schuilenburg. Een analyse aan de hand van gegevens van de gemeente Amersfoort laat het volgende zien over deze wijken.

Amersfoort kent 152.487 (+/-5.888) inwoners. In Randenbroek is het aantal inwoners 6.724 (+/- 93) en in Schuilenburg 4.155 (+/-9). In Randenbroek is 22% van de inwoners afkomstig uit niet-westerse landen, in Schuilenburg is het percentage hoger, namelijk 39,9%. Gemiddeld wonen in Amersfoort 14,7% mensen met een niet-westerse herkomst. (Gemeente Amersfoort, 2015) Deze cijfers laten zien dat Entree, dat zich vooral op allochtonen richt, een grote doelgroep in deze wijken heeft.

Uit resultaten van onderzoek naar de inkomenssituatie in 2012 blijkt dat in Amersfoort gemiddeld 7,5% van de inwoners een laag inkomen heeft. De percentages van personen met een laag inkomen in de wijken Randenbroek en Schuilenburg zijn hoger, namelijk 10,8% resp. 12,8%. Uit resultaten van

onderzoek in 2014 blijkt dat in Amersfoort gemiddeld 6,2% van de inwoners een baan zoekt en 3,0% bijstand krijgt. In Randenbroek zoekt 7,5% van de inwoners een baan en krijgt 5,9% bijstand. In Schuilenburg zijn deze cijfers hoger, namelijk 9,2% werkzoekenden en 8,2% bijstandontvangers. Amersfoort kent 24% laagopgeleide mensen in 2013, in de wijken Randenbroek en Schuilenburg zijn deze percentages 30% resp. 32%. (Gemeente Amersfoort, 2015) Entree richt zijn aandacht op mensen met lage SES (Sociaal Economische Status, naarmate mensen over meer of minder kennis, arbeid en bezit beschikken, nemen zij een hogere of lagere positie in de maatschappij in). Uit de cijfers blijkt dat in de wijken Randenbroek en Schuilenburg meer mensen wonen met een lage SES dan gemiddeld in Amersfoort. Entree tracht deze mensen te helpen onder andere om hoger op de maatschappelijke ladder te komen.

De gezondheidssituatie in de wijken Randenbroek en Schuilenburg is slechter dan gemiddeld in Amersfoort, 24% van de inwoners van deze twee wijken ervaart de eigen gezondheid als matig tot (zeer) slecht. Het percentage in de stad is gemiddeld 18%. (Gemeente Amersfoort, 2015)

2.4. Relatie met gemeente Amersfoort

Er is een interview gehouden met de wijkmanager van onder andere Randenbroek en Schuilenburg van de gemeente Amersfoort. Gevraagd is naar de zwakke en sterke kanten van Entree (zie hiervoor verder de SWOT-analyse in paragraaf 2.5.) Ook is gevraagd naar wat Amersfoort vindt van burgerparticipatie. Gebleken is dat Amersfoort daar veel belang aan hecht (citaat): *“We maken met zijn allen de stad. Wij maken onze samenleving. Wij moeten daar allemaal in meedoen. Je kan dat niet alleen als gemeente. De overheid heeft het geld ook niet om alles zelf te doen en te regelen, maar dat wil je ook niet. Wij gaan uit van de veronderstelling dat wij moeten samenleven (.....), dat je zorgt voor elkaar, ook zorgt voor je buurt en ook gezamenlijk zorgt voor je eigen leefomgeving.”* De aandacht voor burgerparticipatie blijkt ook uit het Meerjarig beleidskader sociaal domein Amersfoort 2015 – 2018, aangepast conform raadsbesluit 28 oktober 2014.

Onlangs is over burgerparticipatie een interessante studie verschenen van Engbersen, Snel & Hart (2015). De studie onderzoekt in Rotterdam of de hedendaagse nadruk op actieve burgerparticipatie leidt tot nieuwe ongelijkheid tussen stadsbuurten. Het blijkt dat daardoor gevaar dreigt van nieuwe ongelijkheid, want in kwetsbare stadsbuurten met veel armoede en etnische diversiteit zijn bewoners minder in staat om de gevolgen van een zich terugtrekkende overheid door actieve burgerparticipatie op te vangen. Door het afstoten van publiek gefinancierde, professionele voorzieningen dreigt een verschraling van de dienstverlening in steden. Waar bewoners van meer welgestelde, veelal “witte” wijken de gevolgen daarvan met eigen activiteiten (deels) kunnen opvangen, geldt dit veel minder voor de arme en etnisch diverse buurten. Lokale overheden moeten zich volgens deze studie goed bezinnen op de sociale gevolgen van het afstoten van taken en diensten in het sociale domein voor de meest kwetsbare buurten. Sommige buurten kunnen dankzij een meer

weerbare bevolking makkelijker bezuinigingen opvangen dan andere buurten. (Engbersen, Snel, & Hart, 2015)

Zoals boven beschreven zijn ook Randenbroek en Schuilenburg te zien als arme en etnisch diverse wijken. Wat betekent dit in relatie tot Entree? Entree bestaat dankzij vrijwilligers die vooral afkomstig zijn uit andere wijken; zij nemen het voortouw bij de burgerparticipatie door Entree gaande te houden. Anders zou er naar verwachting van bovenstaande studie weinig tot stand komen in deze wijken.

2.5. SWOT-analyse

Uit de gehouden interviews/enquête met sleutelpersonen uit de omgeving van Entree (gemeente Amersfoort, Welzin, Stichting Het Klokhuis, docenten Nederlands van Entree en een schoolteam van een school waarvan kinderen op Entree huiswerkbegeleiding krijgen) zijn de volgende punten gebleken (zie uitgeschreven interviews in bijlage 2):

Sterke punten: <ul style="list-style-type: none">- Veilige omgeving voor de bezoekers- Duidelijke groep (allochtone vrouwen en hun kinderen)- Laagdrempelig, goedkoop en maatwerk	Zwakke punten: <ul style="list-style-type: none">- Gesloten gemeenschap- Terughoudendheid t.o.v. vernieuwingen
Kansen: <ul style="list-style-type: none">- Samenwerking met andere organisaties in de wijk- Opener worden	Bedreigingen: <ul style="list-style-type: none">- Financiële instabiliteit- Wegvallen coördinator

We lichten ze hier toe met een paar citaten.

Veilige omgeving voor de bezoekers

Het sterke punt van Entree is dat ze vrouwen benaderen en vrouwen in de groepen hebben die anders niet naar buiten zouden komen. Dat vind ik een ontzettend sterk punt.

Duidelijke groep (allochtone vrouwen en hun kinderen)

Ze zijn ook heel doelgericht bezig met deze groep, met deze vrouwen of deze doelstelling. Daar focussen ze zich op en zijn misschien daardoor wat minder toegankelijk voor een andere doelgroep.

Laagdrempelig, goedkoop en maatwerk

Ik zie dat Entree voor een bepaalde groep heel toegankelijk is. Het is de doelgroep die voor de andere organisaties minder toegankelijk is. Ik ben een paar keer binnengelopen en wat ik zie is dat het wel een veilige omgeving, een toegankelijke omgeving is waar je makkelijk naartoe kan en zitten met kinderen, praten met elkaar. Het is een goed gevoel, het voelt positief.

Samenwerking met andere organisaties in de wijk

Het is wel prettig om iemand te zien van Entree bij (...), als wij dan met z'n alleen vragen hebben kunnen wij die op de vergadering stellen. Dat we meer contact kunnen hebben. Ik weet ook niet of die wens er is bij Entree. Maar voor ons voelt het een beetje vaag.

Opener worden en terughoudendheid t.o.v. vernieuwingen

Ik zie vooral dat zij moeten blijven doen wat zij doen, maar de kans grijpen dat ze opener moeten worden naar andere partijen in de wijk, waardoor we allemaal alleen maar groter kunnen worden.

Ja, maar ook wat opener. Het is behoudend, het is heel veilig, maar aan de andere kant, als je open bent creëer je ook nieuwe kansen daarin. Daardoor komen er misschien wat meer sponsors, dat andere mensen er misschien nog komen of nog meer vrijwilligers of een andere ruimte. Het is heel behoudend en dat is ook de charme, maar ik kan me ook voostellen dat het nu nodig is om wat opener daarin te zijn, omdat je afhankelijk bent van andere stromen van geld.

Gesloten gemeenschap

Maar het is ook herkenbaar in de wijk als een hele gesloten gemeenschap en we hebben het niet alleen over de vrouwen zelf, maar ook over hoe bestuurlijk met Entree wordt omgegaan.

Het is natuurlijk wat een sterk punt is, kan ook een zwak punt tegelijkertijd zijn. Het is een, denk ik, veilige omgeving, maar het wordt ook goed beschermd. Het is soms voor andere mensen daardoor minder toegankelijk. Ik zal daar niet zomaar alle onderwerpen aan kunnen dragen, omdat ze iets hebben: "Nee, het is niet voor ons".

Het maakt het moeilijk om samen dingen te doen, omdat de verbinding bijna niet mogelijk is.

Financiële instabiliteit

Het enige waardoor ze kunnen afhaken is dat ze het financieel gewoon niet gaan redden, omdat ze nooit financieel zelfstandig zullen worden. Omdat ze te weinig draagkrachtige mensen hebben. Dus mensen met voldoende geld binnen hebben.

Wegvallen coördinator

Dat maakt natuurlijk kwetsbaar, omdat het maar op één of twee vrijwilligers draait. Zij stoppen ontzettend veel energie en tijd erin en het loopt hartstikke goed, maar het is ook kwetsbaar als iemand uitvalt.

Tabel 7: SWOT-analyse

		Kansen		Bedreigingen		+	-
		Samenwerking met andere organisaties	Opener worden	Financiële instabiliteit	Wegvallen coördinator		
Sterke punten	Veilige omgeving	-	-	0	0	0	2
	Duidelijke groep	+	+	-	0	2	1
	Laagdrempelig, goedkoop en maatwerk	+	+	0	0	2	0
Zwakke punten	Gesloten gemeenschap	-	-	-	+	1	3
	Terughoudend vernieuwingen	-	-	-	+	1	3
	+	2	2	0	2	6	
	-	3	3	3	0		9

+ sterk of zwak punt pakt positief uit voor Entree

- sterk of zwak punt pakt negatief uit voor Entree

0 neutraal

Het schema laat in het kwadrant 'kansen versus sterke punten' zien dat de kansen uit de omgeving voor ruim de helft aansluiten bij de sterke punten. Omdat Entree een duidelijke groep bezoekers heeft en een duidelijk concept (laagdrempelig, goedkoop en maatwerk), kan Entree gemakkelijk samenwerken met andere organisaties en daarin open zijn. Want door een duidelijke groep en concept vormen organisaties in de omgeving geen bedreiging. Maar in dat kwadrant staan ook twee negatieve punten, want een veilige omgeving lijkt samenwerking en openheid in de weg te staan. Op dit moment probeert Entree overigens al opener te worden naar meer doelgroepen (bijvoorbeeld 5 mannen op wachtlijst huiswerkbegeleiding), zonder het sterke punt van de veiligheid geweld aan te doen. In het kwadrant 'kansen versus zwakke punten' staan vier negatieve punten, zwakke punten en kansen werken negatief op elkaar uit. In het kwadrant 'bedreigingen versus sterke punten' staat een min, dit betekent dat sponsors minder geneigd zijn geld te geven aan Entree als Entree zich op een beperkte groep richt. In het kwadrant 'bedreigingen versus zwakke punten' staan ook twee minnen, die hebben eveneens hierop betrekking dat sponsors meer openheid en vernieuwingen willen zien. Ook staan er twee plussen in dat kwadrant. Dat betekent dat het wegvallen van de coördinator niet het voortijdig einde van Entree hoeft te betekenen, maar dat het tijdig vinden van een nieuwe coördinator naast de huidige mogelijkerwijs de zwakke punten van geslotenheid en terughoudendheid kan aanpakken.

2.6 Conclusies

Op dit moment bezoeken bij Entree 90 vrouwen en 1 man de Nederlandse les, Arabische les, naailes, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en inloop. Ze komen uit verschillende landen. De grootste groepen zijn Marokkaanse en Turkse bezoekers, 51% resp. 12%.

Bij Entree krijgen 33 kinderen op dit moment huiswerkbegeleiding en 42 kinderen staan op de wachtlijst. De ouders van de kinderen zijn meestal afkomstig uit Marokko (42%) en Turkije (33%). Het gaat om ongeveer evenveel jongens (52%) als meisjes (48%).

De gezondheidssituatie en de SES in de wijken Randenbroek en Schuilenburg is minder dan gemiddeld in Amersfoort. Ook wonen in deze wijken gemiddeld meer niet-westerse allochtonen.

De gemeente Amersfoort hecht veel waarde aan burgerinitiatieven, zoals Entree. Entree bestaat dankzij vrijwilligers die vooral afkomstig zijn uit andere wijken.

Geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing zijn de valkuilen van Entree. Ze staan de kansen voor Entree en de financiële stabiliteit in de weg.

2.7 Aanbevelingen

Gezien de slechtere gezondheidssituatie in de wijken Randenbroek en Schuilenburg is het aan te bevelen om op Entree aan gezondheidsvoorlichting te gaan doen. De uitkomsten van dit onderzoek bieden daarvoor handvatten (zie hoofdstuk 5).

Entree kan bezoekers proberen te stimuleren om steeds meer zelf het heft in handen te nemen bij burgerparticipatie en zelf Entree meer vorm te gaan geven.

Het verdient aanbeveling de zwakke punten van geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing aan te pakken in het belang van het voortbestaan van Entree; dit behoeft geenszins de aanwezige sterke punten in de weg te staan.

3. Effecten taallessen

3.1. Literatuurstudie

In deze paragraaf staan de resultaten van een literatuurstudie naar taallessen aan allochtonen. Eerst gaan we in op de vraag waarom taallessen zo belangrijk zijn voor deze groep. Voorts gaan we in op aanpak en effecten van lessen aan allochtonen om een vergelijking te kunnen maken met die op Entree.

Belang van taal(les): integratie

Onze maatschappij eist van anderstaligen dat zij snel integreren. Integratie houdt in dat de allochtonen zowel waarde hechten aan de eigen cultuur als aan de Nederlandse cultuur.

Tegenwoordig is integratie lastiger dan vroeger. Dat komt doordat recente groepen etnische minderheden in Nederland zich als volgt onderscheiden van eerdere groepen. Ten eerste wijkt de cultuur van die groepen sterker af van de Nederlandse cultuur. Ten tweede hebben niet-westerse allochtonen meestal een andere religie dan Nederlanders. Tot de eerste helft van de 20e eeuw was de islam in Nederland onbekend, tegenwoordig is 5,7% van de bevolking islamiet. Ten derde blijft het contact met de cultuur van herkomst behouden door makkelijker en goedkoper reizen naar het land van herkomst en door grote etnische groepen die naast elkaar wonen en in eigen omgeving blijven. (Prins, Grote Beverborg, & Berkers, 2004)

Voor integratie is kennis van de Nederlandse taal essentieel. Anderstaligen die in hun omgeving in hun eigen taal praten, hebben moeite met integratie. Volgens het CBS hebben Marokkaanse en Turkse allochtone vrouwen vaak moeite met de Nederlandse taal, vooral met schrijven (21% resp. 33%), maar ook met het voeren van een gesprek (21% resp. 29%) en met lezen (19% resp. 27%). (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2013)

Taalles en inburgeringscursussen worden verzorgd door instanties als NVA, ROC enzovoort. Ook zijn er non-profitorganisaties waarin vrijwilligers Nederlands en kennis van de Nederlandse samenleving leren aan anderstaligen, zoals Entree en Gilde SamenSprak die op het reguliere aanbod een aanvulling vormen.

Studies naar effecten van informele taallessen door vrijwilligers

Gilde SamenSprak is een taal- en integratieproject van gilden van 50-plussers. Vrijwilligers geven bij dit project op informele wijze Nederlandse taal in de huiselijke kring meestal één à twee uur per week voor een periode van ongeveer een jaar.

Naar de effecten van lessen door Gilde SamenSprak is door de Radboud Universiteit Nijmegen onderzoek gedaan. Daaruit blijkt dat deelname van anderstaligen aan Gilde SamenSprak duidelijk de beheersing van de Nederlandse taal van de anderstaligen verbetert. Ook is gebleken dat deelname aan Gilde SamenSprak de grootste invloed heeft op sociale integratie, d.w.z. contacten die anderstaligen hebben met autochtonen. In iets mindere mate is er

effect gebleken op culturele integratie (waarden, normen en houdingen). Er zijn geen effecten gebleken op de structurele integratie (werk, inkomen, huisvesting). Deze effecten verlopen niet rechtstreeks, maar via het beheersen van de Nederlandse taal. (Prins, Grote Beverborg, & Berkers, 2004)

Ook uit een studie van het Verwey-Jonker Instituut onder Gilde SamenSprak en het Landelijk Netwerk Thuislesorganisaties met enquêtes onder taalbegeleiders en interviews onder de anderstaligen blijken gelijksoortige effecten van taallessen:

- Betere beheersing van de Nederlandse taal;
- Meer zelfvertrouwen;
- Vergrote zelfredzaamheid, bijvoorbeeld allochtonen stappen eerder (zelfstandig) af op allerlei instanties (gemeente, belastingdienst);
- Vergrote kansen in de samenleving, bijvoorbeeld bij studeren en werk;
- Doorbreken sociaal isolement. (Distelbrink, Gruijter, & Pels, 2007)

Studies naar aanpak laaggeletterdheid

Een deel van de bezoekers van Entree is te beschouwen als laaggeletterd. Een laaggeletterde is iemand met taalniveau 1F (het niveau waarmee een kind de basisschool hoort te verlaten) of lager en moeite heeft met lezen en schrijven (Stichting Lezen & Schrijven, 2015). Daarom kunnen ook studies naar laaggeletterdheid interessant zijn. Door de Maastricht University is onderzoek gedaan naar het programma 'Taal voor het Leven', een verzamelnaam voor diverse soorten taaltrajecten, die onder regie van de Stichting Lezen & Schrijven door lokale en regionale partners worden gerealiseerd. De taaltrajecten richten zich op alle volwassenen, die onvoldoende geletterd zijn om maatschappelijk volwaardig te kunnen functioneren, voor een groot deel op allochtonen. In het onderzoek zijn op twee tijdstippen metingen verricht om de eventuele vooruitgang te kunnen vaststellen. (Greef, Segers, Nijhuis, & Lam, 2014)

Het programma 'Taal voor het Leven' blijkt van belang voor de mate van sociale insluiting, mate van gezondheid, arbeidsmarktpositie en de mate van leesvaardigheid van de deelnemers.

De resultaten op een rij:

- Circa 50% tot 65% blijkt een betere plek in de samenleving te krijgen;
- Circa 70% kan zijn of haar taalvaardigheden in de praktijk beter toepassen;
- Circa 53% heeft een betere leesvaardigheid;
- Circa 53% ervaart een betere mate van psychische gezondheid en 39% een betere mate van fysieke gezondheid;
- Circa 20% tot 35% heeft een betere arbeidsmarktpositie. (Greef, Segers, Nijhuis, & Lam, 2014)

Daarbij blijken de aanwezigheid van een kwalitatieve goede docent met een goede ondersteuning van een vrijwilliger, kwalitatief hoogwaardig materiaal en voldoende toepassingsmogelijkheden voor het geleerde ervoor te kunnen zorgen dat mensen eerder een betere plek in de dagelijkse samenleving krijgen. (Greef, Segers, Nijhuis, & Lam, 2014)

Door de Maastricht University is ook specifiek onderzoek gedaan naar de schrijfvaardigheid van de deelnemers. Daaruit komt naar voren dat het programma 'Taal voor het Leven' de schrijfvaardigheid van de deelnemers aan de georganiseerde taaltrajecten positief heeft beïnvloed. Circa 58% heeft een betere schrijfvaardigheid. (Greef, Segers, Nijhuis & Lam, 2014)

In een artikel van Het Expertisecentrum Beroepsonderwijs worden vooral de **'zachte'** opbrengsten van volwasseneneducatie bij laaggeletterden benadrukt. Het gaat dan om bijvoorbeeld zelfvertrouwen, persoonlijke groei, maatschappelijke participatie en sociaal kapitaal. Volgens dit artikel is er in Nederland relatief weinig onderzoek beschikbaar naar de **'harde'** opbrengsten, mede omdat er (nog) geen gevalideerde toets bestaat voor deze laaggeletterde doelgroep die de taalbeheersing in kaart brengt. Wel blijken mensen die aan educatietrajecten hebben deelgenomen, vooral verbetering in eigen taalvaardigheden te **ervaren**. (Buisman, 2014)

In Nederland is onderzoek gedaan naar de sociale opbrengsten van deelname aan volwasseneneducatie door De Greef, Segers en Verté (2010). Uit dat onderzoek blijkt dat deelnemers aan leertrajecten een betere plek in de samenleving verkrijgen: ze zijn zelfredzamer, nemen vaker deel aan activiteiten en geven aan meer zelfvertrouwen te hebben. (Greef, Segers & Verté, 2010)

3.2. Methodes

Bij Entree zitten 47 vrouwen op Nederlandse les. Daaruit is een aselecte steekproef van 20 getrokken die tête-à-tête geïnterviewd is via open en gesloten vragen. In bijlage 3 kunt u de vragenlijst vinden.

Er is ook onder zes docenten Nederlands een korte schriftelijke enquête gehouden (zie bijlage 4). Daarnaast is er geobserveerd tijdens de lessen en in het algemeen bij Entree.

3.3. Resultaten

Achtergrond 47 vrouwen op taallessen Nederlands

Op Entree volgen 47 vrouwen taallessen op vier verschillende niveaus van Aa (laagste) tot B (hoogste) (zie tabel 8).

Tabel 8: niveaugroepen Nederlandse taallessen

Niveaugroep	aantal	percentage
Aa	8	17
A1	12	26
A2	13	28
B	14	30
Totaal	47	100

Uit kruistabel 9 blijkt dat Oekraïense en Russische vrouwen die behoren tot de westerse allochtonen, allen op niveau B zitten. Bij de niet-westerse allochtonen is dat anders. Van de Marokkaanse vrouwen zit 25% op niveau B en van de Turkse vrouwen zit 20% daarop. Dit heeft te maken met vooropleiding. Westerse allochtonen op Entree hebben een hogere vooropleiding dan niet-westerse. Er is ook verschil tussen Marokkaanse en Turkse vrouwen. Van de Turkse vrouwen zit 60% op de twee hogere niveaus, bij de Marokkaanse is dat 31%. Van de rest zit 58% op niveau A2, 21% op Aa, 14% op A1 en 7% op B.

Tabel 9: niveaugroep naar herkomst

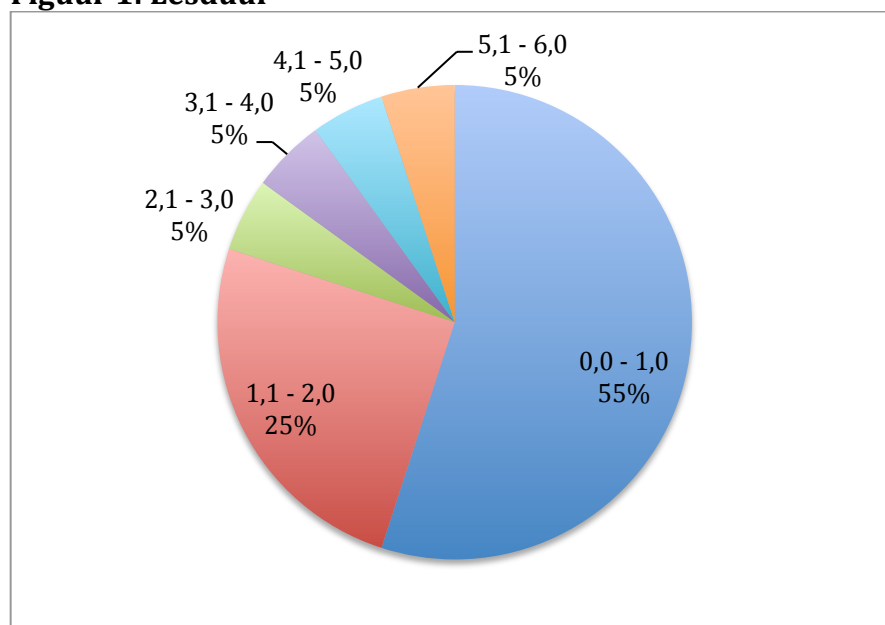
Land	Turkije		Marokko		Oekraïne		Rusland	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Aa	2	20	3	19	0	0	0	0
A1	2	20	8	50	0	0	0	0
A2	4	40	1	6	0	0	0	0
B	2	20	4	25	4	100	2	100
Totaal	10	100	16	100	4	100	2	100

Bij de steekproef is eerst naar achtengrondkenmerken gevraagd en daarna zijn vragen gesteld over Entree en de taallessen.

Achtergrond 20 vrouwen op taallessen Nederlands (steekproef)

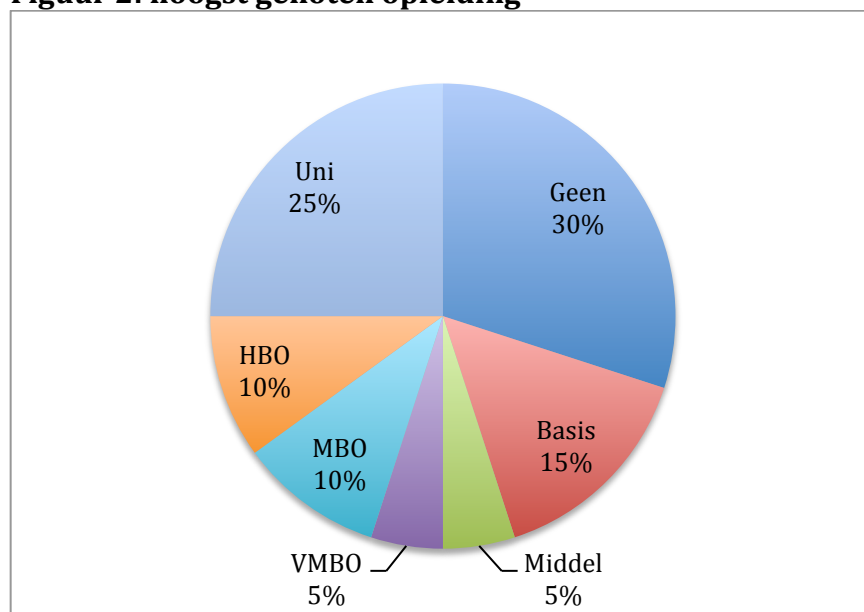
De leeftijd van de respondenten ligt tussen 23 en 63 jaar. De helft is 35 jaar of jonger, de rest is ouder. 30% van de respondenten woont 5 jaar of minder in Nederland, 30% woont er 15 jaar en langer, 40% zit daar tussenin. 55% van de respondenten heeft 1 jaar of minder les op Entree, de rest heeft meer dan 1 jaar les (oplopend tot en met 6 jaar)(zie figuur 1).

Figuur 1: Lesduur

30% van de respondenten heeft geen onderwijs gehad, 15% heeft alleen basisonderwijs gehad, 10% middelbaar onderwijs en de rest MBO of hoger (zie figuur 2).

Figuur 2: hoogst genoten opleiding

10% volgt op dit moment een opleiding, 20% doet (vrijwilligers)werk en 40% zoekt werk. 15% spreekt altijd Nederlands thuis, 40% doet dat soms en 45% doet het niet.

25% van de respondenten is in de loop van de tijd naar een hogere niveaugroep gegaan op Entree, de rest is op hetzelfde niveau gebleven.

Betekenis van Entree en taalles Nederlands voor bezoekers

In de volgende open vragen is aan de respondenten de vraag gesteld wat de betekenis van Entree en de taallessen voor hen is. Hieronder staan de antwoorden in het kort. De volledige antwoorden staan in bijlage 7.

Wat betekent Entree voor u in het dagelijks leven? Wat is er door bezoeken aan Entree voor u veranderd?

taalontwikkeling	18
oppas voor kinderen	4
contact met mensen	3
huiswerkbegeleiding	3
gezellig	2
apart van mannen	1
nog geen effect	1
goede school/goede leraren	1

Wat vindt u van de taallessen?

goed voor taalontwikkeling	2
goede school/goede leraren	2
gezellig	1
vrijheid in de lessen	1

Heeft u tips/suggesties?

extra lessen/langer les	7
niets veranderen	5
voor inburgering voorbereiden	2
boeken lezen	2
meer hogere niveaugroepen	1
meer huiswerk krijgen	1
meer grammatica krijgen	1
betere structuur van lessen	1

18 vrouwen hebben gezegd dat zij naar Entree komen voor hun taalontwikkeling. Maar zij komen ook voor contact met mensen en gezelligheid en ze vinden het fijn dat er op Entree een oppas is voor de kinderen en huiswerkbegeleiding en dat er geen mannen bij de taallessen zijn. Vrouwen vinden de taallessen goed en gezellig en met veel vrijheid. Ze noemen als belangrijkste wens langere lessen of meer lessen.

Bovenstaande resultaten komen overeen met de indrukken die ik tijdens de observaties in mijn stageperiode heb gekregen.

Aan de bezoekers is de vraag gesteld om te vergelijken hoe het was voordat men op Entree zat en nu. Hieronder staan de uitkomsten.

- Thuis Nederlands praten
40% beter/ 10% gelijk/ 50% weet niet of niet van toepassing
- Brieven lezen van instanties (Gemeente, Belastingdienst, Alliantie, NVA)
70% beter/ 15% gelijk/ 15% weet niet/niet van toepassing
- Afspraken maken (telefonisch, mondeling en schriftelijk)
80% beter/ 0% gelijk/ 20% weet niet/niet van toepassing
- Praten met de dokter
75% beter/ 15% gelijk/ 10% weet niet/niet van toepassing
- Praten met leerkracht op school van kind
45% beter/ 0% gelijk/ 55% weet niet/niet van toepassing
- Praten met de bureaus
70% beter/ 5% gelijk/ 25% weet niet/niet van toepassing
- Studie volgen
10% beter/ 0% gelijk/ 90% weet niet/niet van toepassing

Hieruit blijkt dat vooral brieven lezen van instanties, afspraken maken, praten met de dokter en praten met de bureaus beter gaat door de lessen.

Samenhangen

Er is nagegaan of er samenhang bestaat tussen de achtergrondkenmerken en (het resultaat van) de lessen. In de tabel 10 zien we dat er samenhang is tussen de hoogst genoten opleiding en de niveaugroep. 100% van de respondenten zonder opleiding zit in de laagste 2 niveaugroepen, terwijl van de mensen met een universitaire opleiding 100% in de hoogste twee groepen zit.

Tabel 10: samenhang opleiding en niveaugroep

Hoogste opleiding	Geen		Uni	
	totaal	percentage	totaal	percentage
Aa	4	67	0	0
A1	2	33	0	0
A2	0	0	2	40
B	0	0	3	60
Totaal	6	100	5	100

Uit tabel 11 blijkt dat hoe langer men les heeft, hoe hoger het percentage is dat zegt beter brieven van instanties te kunnen lezen (80% vs. 100%). Zie voor de overige kruistabellen de Excel-bijlage.

Tabel 11: samenhang duur les en gemak brieven lezen

Duur les	0-2 jaar		Meer dan 2 jaar	
	aantal	percentage	aantal	percentage
Beter	12	80	2	100
Gelijk	3	20	0	0
Totaal	15	100	2	100

Docenten

Uit de enquête onder de leraren van de Nederlandse les van Entree blijkt dat ze geen standaardmethode volgen, maar de lessen aanpassen aan de groep. Zij noemen als tips voor Entree:

- Betere niveau-indeling van de groepen, nu zitten te uiteenlopende niveaus in één groep;
- Betere lesmaterialen;
- Rustiger omgeving voor de lessen/meer ruimte;
- Stimuleren vrouwen om meer huiswerk te doen.

3.4. Conclusies

Entree blijkt een positief effect te hebben op de taalontwikkeling van de deelnemers. De bezoekers geven aan dat Entree voor hen vooral verbetering betekent in spreken, luisteren, schrijven en praten, maar dat er ook invloed is op sociale integratie en het doorbreken van sociaal isolement, wat wij ook in de literatuurstudie hebben gezien ('zachte opbrengsten'). Uit de interviews blijkt dat weinig mensen een opleiding volgen of (vrijwilligers)werk hebben, zij zijn dus niet structureel geïntegreerd, ook dit komt overeen met de resultaten uit onze literatuurstudie.

3.5. Aanbevelingen

In het bovenstaande zijn door bezoekers van de taallessen en hun docenten tips gegeven. Aanbevolen wordt in overweging te nemen om deze tips uit te voeren.

4. Effecten huiswerkbegeleiding

4.1. Literatuurstudie

Huiswerkbegeleiding is hulp bij het maken van huiswerk wat geen vervanging van het klassikale basis- en/of voortgezet onderwijs is, maar een aanvulling daarop. (Landelijke Vereniging voor Studiebegeleidingsinstituten, 2015)

Huiswerkbegeleiding is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid in Nederland. Volgens schattingen van de LVSI maakt zo'n 3% tot 5% van de scholieren van het voortgezet onderwijs daar op dit moment gebruik van. Er zijn diverse oorzaken voor de toename, zoals grotere klassen en minder aandacht voor de individuele leerling, meer selectie aan de poort bij universiteiten, minder tijd en aandacht van tweeverdienende ouders voor het begeleiden van huiswerk en meer afleiding dan vroeger (tientallen televisiekanalen, (spel)computers, sociale media en de smartphone). Door de stijgende concurrentie op de arbeidsmarkt is een goed diploma voor velen nog belangrijker geworden. (Landelijke Vereniging voor Studiebegeleidingsinstituten, 2015)

Er is in Nederland weinig onderzocht over de effecten van huiswerkbegeleiding. De studies die er zijn gaan over huiswerkbegeleiding op het voortgezet onderwijs en niet over die op de basisschool. Toch kunnen de resultaten van deze studies ook interessant zijn in ons geval, omdat voor basisschoolleerlingen wellicht hetzelfde geldt.

De Universiteit Twente heeft een eerste verkennend onderzoek gedaan. Uit dit onderzoek blijkt dat de leerlingen, die in een rustige leeromgeving hulp krijgen van een betrokken docent die de behoefte van de leerling kent, zich beter kunnen concentreren, met plezier aan hun schoolvakken werken en een groter zelfvertrouwen, betere studievaardigheden en een zelfstandiger werkhouding ontwikkelen. 96% van de ondervraagde ouders geeft aan dat dankzij de rust en structuur die hun kinderen tijdens de huiswerkbegeleiding krijgen, het beter gaat met hun huiswerk. (Studie Centrum Zuid, 2008)

(<http://www.studiecentrumzuid.nl/blog/de-positieve-effecten-van-huiswerkbegeleiding>)

Uit onderzoek van de LVSI blijkt dat in de periode 2010-2012 scholieren met huiswerkbegeleiding gemiddeld hogere slagingspercentages in het voortgezet onderwijs hebben (circa 94%) dan het landelijk cijfer (90%). (Landelijke Vereniging van huiswerkbegeleidingsinstituten, 2013)

Ander onderzoek van de LISV geeft aan wat de motieven zijn van deelnemers en ouders voor huiswerkbegeleiding:

- scholieren meldden dat de hoofdoorzaken voor het volgen van huiswerkbegeleiding waren: tegenvallende resultaten (56%) en moeite met de inhoud van schoolvakken (40%).
- ouders gaven als voornaamste redenen voor huiswerkbegeleiding aan: leren plannen en structureren (58%); concentratieproblemen thuis (47%) en op

school (23%); tegenvallende resultaten (41%); het aanleren van een leermethodiek (40%); geruzie thuis over huiswerk (24%).
(Landelijke Vereniging van Studiebegeleidingsinstituten, 2015)

Niet alle ouders kunnen huiswerkbegeleiding betalen want de prijs voor 1 uur huiswerkbegeleiding is bij commerciële instanties minstens €27,50. Daarom maakt onderwijsminister Bussemaker zich dan ook zorgen dat huiswerkbegeleiding de kloof tussen arm en rijk vergroot. (Landelijke Vereniging voor Studiebegeleidingsinstituten, 2015)

Huiswerkbegeleiding kan voor de groep kinderen op Entree een bijdrage leveren aan het bijbenen van de autochtone kinderen. De CITO-toets-score van allochtone kinderen stijgt weliswaar de laatste jaren, maar loopt blijkens tabel 12 toch achter op die van autochtone kinderen.

Tabel 12: score CITO-toets 2005-2011, autochtoon vs. niet-westers allochtoon

Perioden	Autochtoon	Niet-westerse allochtoon
2005/'06	536	530
2006/'07	536	530
2007/'08	536	531
2008/'09	536	531
2009/'10	536	531
2010/'11*	536	532

Bron: CBS, Statline, 2013

4.2. Methode

Bij Entree zitten 33 kinderen. Negen aselect gekozen ouders van deze kinderen zijn geïnterviewd via open en gesloten vragen. In bijlage 3 kunt u de vragenlijst vinden.

Er zijn twee scholen benaderd waarop kinderen van Entree zitten. De ene school wilde geen interview geven door tijdgebrek en privacygevoeligheid van prestatiegegevens van kinderen (zie mailwisseling in bijlage 5). Met de andere school is een groepsinterview met open vragen met de directeur en enkele leerkrachten gehouden (zie bijlage 2).

4.3. Resultaten

Van de negen kinderen varieert de periode op huiswerkbegeleiding van drie maanden tot drie jaar.

Alle ouders rapporteren dat hun kind qua schoolprestaties vooruit is gegaan. Maar er blijken ook andere effecten, getuige de volgende citaten:

Het gaat niet alleen beter met mijn kind (vooral met rekenen), maar mijn kind voelt zich zelfstandiger.

*Zij zijn meer sociaal geworden, zij durven meer. Bij mijn zoon is niet alleen de woordenschat verbeterd. Hij is ook zelfstandiger geworden.
Betere concentratie, door de aandacht op Entree kan hij beter leren.
Mijn zoon is vrolijker.
Mijn kinderen voelen zich hier vrij. Zij komen met plezier. Zij moesten eerst wennen aan de docent, maar nu zijn zij heel tevreden.
Zij zijn niet alleen vooruitgegaan, maar ik ben ook blij dat mijn kinderen voor weinig geld hulp kunnen krijgen.
Zij voelt zich hier goed.
Mijn kind vindt het leuk om hier te komen. Zij leest beter dankzij de huiswerkbegeleiding, daarom vindt zij het leuk om meer boeken te lezen.
Mijn kind heeft goed contact met de docent, daarom heeft hij zin om huiswerk te maken.*

Uit het interview met de school kwam naar voren dat de school de huiswerkbegeleiding door Entree als positief ziet en dat men in het algemeen wel vooruitgang in prestaties en structurering van het huiswerk bij de kinderen ziet. Men wil graag meer in contact komen met Entree om vrijwilligers te helpen zoeken en beter af te stemmen met de docenten van de huiswerkbegeleiding waar precies de problemen van het kind liggen en wat men kan daaraan kan doen. Indien nodig wil men ook een schoollokaal beschikbaar stellen.

Bovenstaande resultaten sporen met de indrukken die ik door het participerend observeren tijdens de stage heb gekregen.

4.4. Conclusies

Uit de literatuurstudie blijkt dat huiswerkbegeleiding (weliswaar voor voortgezet onderwijs) positieve effecten heeft. Ook blijkt het ter voorkoming van een tweedeling in de samenleving van belang, dat Entree huiswerkbegeleiding tegen een zeer geringe vergoeding aanbiedt aan doelgroepen die niet zeer draagkrachtig zijn en enigszins achterlopen bij de CITO-toets. Een van de scholen uit de wijk biedt hulp aan ter verdere verbetering van het effect van de huiswerkbegeleiding. Dit onderzoek bevestigt de resultaten van de literatuurstudie. De ouders en de school ervaren de huiswerkbegeleiding positief: de prestaties verbeteren en er komt meer structuur in het huiswerk maken.

4.5. Aanbevelingen

Aanbevolen wordt te overwegen in te gaan op de wens van de school voor meer contact tussen vrijwilligers en leerkrachten. Dit kan de resultaten nog verder verbeteren. Om de wachtlijst met 42 kinderen te verminderen wordt ook aangeraden in gesprek te gaan met de school over het werven van vrijwilligers en (indien nodig) gebruik van schoolruimtes.

5. Gezondheid en leefstijl van de bezoekers

5.1. Literatuurstudie

Om een goede opzet voor de gezondheidsvoorlichting (deelvraag 2) aan de bezoekers van Entree te bepalen, is eerst een literatuurstudie verricht. Hieronder staan de resultaten. Eerst worden enkele belangrijke kernbegrippen gedefinieerd en normen behandeld. Daarna wordt ingegaan op studies en cijfers over het verschil in gezondheid en leefstijl tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Daarna wordt ingegaan op de vraag welke tips er zijn te geven als men een interventie (zoals voorlichting over gezondheid en leefstijl) wil doen bij een allochtone groep.

Wat is gezondheid?

In 1948 heeft de World Health Organization (WHO) de volgende definitie van de gezondheid gegeven: "Gezondheid is een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken."

In 2011 heeft Machteld Huber (huisarts en onderzoeker, werkzaam bij het Louis Bolk Instituut in Driebergen) de nieuwe definitie van de gezondheid gegeven:

"Gezondheid is het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven."

(Huber, 2011) Deze definitie is flexibeler en dynamischer en laat zien dat mensen kunnen leren om met een ziekte om te gaan.

Gezondheidsvoorlichting

Dit is een combinatie van leerervaringen bedoeld om vrijwillige gedragsverandering te stimuleren gericht op de bevordering van de gezondheid. (Sassen, 2011) Alvorens gezondheidsvoorlichting te ontwikkelen of een bestaande gezondheidsvoorlichting toe te passen zijn er gegevens nodig over het gezondheidsprobleem, over gezond gedrag, over persoonlijke en omgevingsdeterminanten van gedrag en over de mogelijkheden voor implementatie en evaluatie. (Brug, Assema, & Lechner, 2012)

Gezondheidsvoorlichting en ethiek

Ethiek is nadenken over normen en waarden met betrekking tot menselijk handelen. Voordat de gezondheidsvoorlichting wordt geïmplementeerd moet er stil worden gestaan bij vragen rondom ethiek. Ethiek is een vast onderdeel in de gezondheidszorg. (Hoven & Kessler, 2011)

Gezondheidsvoorlichting zonder aandacht te besteden aan culturele verschillen kan zelfs negatieve effecten hebben, zoals gevoelens van schuld en angst, stigmatisering en vergroten van gezondheidsverschillen. (Brug, Assema, & Lechner, 2012)

Wat is een gezonde leefstijl?

De leefstijl is het gedrag dat invloed heeft op de gezondheid en op het ontstaan van gezondheidsproblemen. Gezond eten, niet roken, niet drinken, goed slapen en regelmatig bewegen is de kern van de gezonde leefstijl. Overgewicht, hoge

bloeddruk, hart- en vaatziekten, diabetes type 2, enzovoort kunnen een gevolg van een ongezonde leefstijl zijn. "Naast het bepalen welke gedragingen een relatie hebben met de gezondheid c.q. het gezondheidsprobleem is het van belang te kijken of het uitgevoerde gedrag 'overmatig' gedrag is dat negatieve gezondheidseffecten zou kunnen hebben." (Sassen, 2011)

Wat zijn normen voor een gezonde leefstijl?

Lichamelijke activiteit

In 1998 is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) opgesteld. Volgens de NNGB is het voor volwassenen (18-55 jaar) om gezondheidswinst te behalen nodig om in totaal minstens een half uur per dag minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit (fitness- en sportactiviteiten) te vertonen, op minimaal 5 dagen per week. Het percentage volwassen Nederlanders dat aan de NNGB voldoet is sinds 2006 stabiel rond de 60%. (Nederlands Instituut voor Sport & Bewegen, 2015)

Voedingsgewoonten

De Gezondheidsraad heeft op 4 november 2015 de nieuwe Richtlijnen Goede Voeding uitgebracht, waarin adviezen staan over gezonde voeding. Sommige adviezen staan al in de nieuwe Schijf van Vijf. De Schijf van Vijf is een hulpmiddel dat mensen helpt om gezond te eten. De volgende vijf regels zijn essentieel: 1) eet gevarieerd, 2) eet niet te veel en beweeg, 3) eet minder vet, 4) eet groenten, fruit en brood en 5) eet veilig.

Op de site van het voedingscentrum staan nog de volgende adviezen:

- In ieder geval 200 gram groente en 200 gram fruit per dag;
- Volkoren graanproducten, zoals brood en pasta, in plaats van witte varianten;
- Zachte vetten en olie in plaats van boter en harde margarine;
- Niet te veel rood vlees en bewerkt vlees (incl. vleeswaren);
- Enkele porties zuivel per dag;
- Elke week vis;
- Dagelijks wat ongezouten noten, etc.

Ook is het heel belangrijk om tussendoortjes te kiezen met minder dan 110 kcal in plaats van verschillende snacks en 'fast food'. Zie verder de site van het Voedingscentrum.

Alcohol

Matig alcoholgebruik is maximaal 1 glas alcohol per dag voor vrouwen en 2 glazen per dag voor mannen. Er bestaan verschillende onderzoeken die laten zien dat matig alcoholgebruik het risico op hart- en vaatziekten kan verminderen. (Voedingscentrum, 2015) Maar in de nieuwe aanbeveling over gezond eten vanaf 4 november 2015 staat dat het beter is om helemaal geen alcohol te gebruiken. (Voedingscentrum, 2015)

Roken

In de jaren zestig en zeventig was roken heel populair, vooral onder mannen. In 1958 rookte 90 procent van de mannen, in 1998 nog maar 37 procent. Het percentage rokende vrouwen steeg in de jaren vijftig en zestig: van 29 procent in

1958 tot 42 procent in 1970. Vanaf de jaren vijftig kwamen er steeds meer verhalen over de gezondheidsrisico's van het roken. Sir Richard Doll heeft het onderzoek gedaan dat het verband tussen roken en longkanker statistisch heeft aangetoond. In 1998 is het aandeel van de sterfte aan longkanker van de totale kankersterfte 23 procent bij mannen en 11 procent bij vrouwen.

(Hoogenboezem, 1999) Tegenwoordig kent bijna iedereen de risico's van roken. Roken kan de volgende ziektes veroorzaken: Astma, Chronische Obstructieve Longziekte (COPD), mond- en keelholtekanker, slokdarmkanker, longkanker, beroerte en hart- en vaatziekten. Uit recent onderzoek uit 2014 blijkt dat 28,3% van de mannen en 21,6% van de vrouwen wel eens roken. (Verdurmen, Monshouwer, & Laar)

Slaap

Slapen 's nachts is heel belangrijk voor onze gezondheid. Slaap geeft ons lichaam en brein de mogelijkheid om te herstellen. Voor sommige mensen is het nodig om meer dan 9 uur te slapen om zichzelf fit en energiek te voelen, voor andere is 4-5 uur genoeg. Heel belangrijk is het om een eigen vast slaapritme te ontwikkelen: 's avonds altijd rond dezelfde tijd te gaan slapen en 's ochtend op te staan op een vaste tijd, ook in het weekend. (Slingeland Ziekenhuis, 2015)

Gewicht

Er zijn verschillende methoden om te bepalen of iemand een gezond gewicht heeft, zoals de body mass index (BMI), de buikomtrek of de huidplooidikte. De BMI-test is een makkelijk instrument om te bepalen of een gewicht al dan niet gezond is. De BMI is gebaseerd op de verhouding tussen lengte en gewicht. Op internet is het makkelijk om een test te vinden om snel de BMI te berekenen. Als de uitkomst van de test tussen 18,5-24,9 is, betekent het dat een persoon een gezond gewicht heeft. De bepaling van de BMI is snel, eenvoudig, nauwkeurig en goedkoop. (Jungen & Bokhorst, 2012)

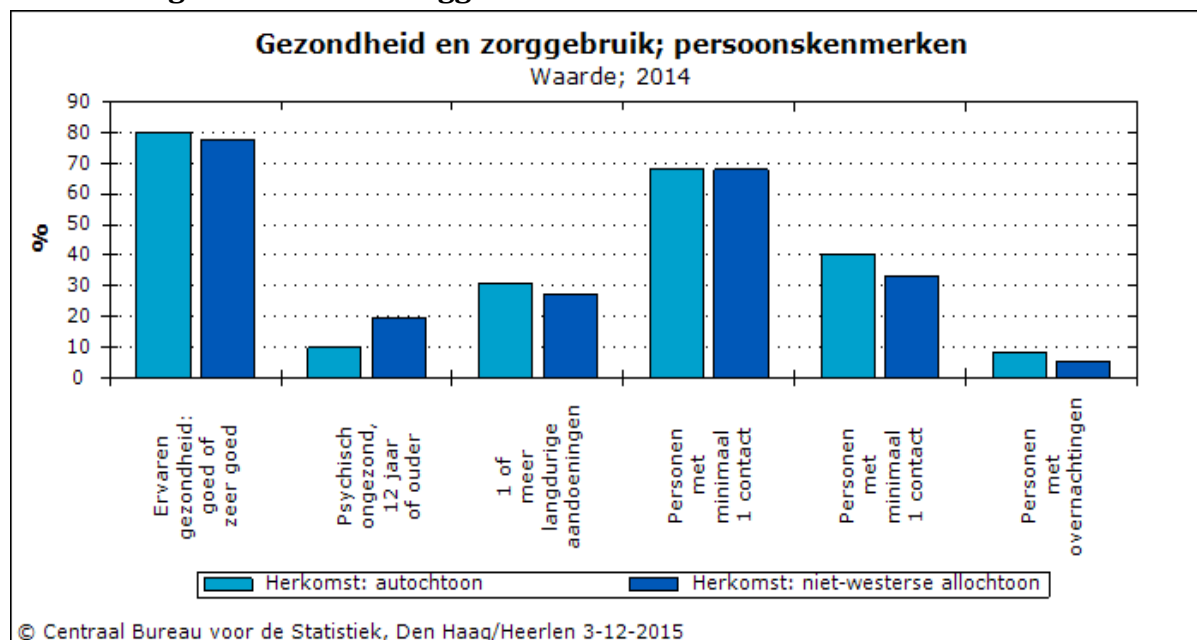
Leefstijl en gezondheid van niet-westerse allochtonen in vergelijking met autochtonen

De bezoekers van Entree blijken voor het grootste deel te bestaan uit Turkse (12%) en Marokkaanse (50%) **vrouwen**. In eerste instantie is dan ook gezocht naar cijfers specifiek voor deze groepen. Die bleken niet altijd voorhanden of moeten tegen betaling door het CBS extra worden gemaakt (daarvoor is geen budget bij Entree). Daarom zijn hier allereerst ook gegevens over niet-westerse allochtonen in zijn algemeenheid opgenomen. Dat is overigens ook van belang om te weten, omdat we via de vrouwen op Entree ook hun hele gezin willen bereiken: dan zijn ook cijfers over **alle** niet-westerse allochtonen van belang.

Uit gegevens van het CBS blijkt dat het percentage niet-westerse allochtonen dat op een gezonde wijze vis, fruit en groente eet hoger is dan bij de autochtonen. Ook het percentage drinkers is fors lager. Het percentage rokers is ongeveer gelijk bij beide groepen. Bij bewegen en ernstig overgewicht zijn de scores bij de allochtonen minder gunstig. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015)

In volgende grafiek staat de (ervaren) gezondheid en het zorggebruik van autochtonen en allochtonen vergeleken. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015)

Grafiek 1: gezondheid en zorggebruik autochtoon vs. allochtoon

Uit de grafiek blijkt, dat de allochtonen zich iets minder lichamelijk en geestelijk gezond voelen dan autochtonen. Maar het percentage met langdurige aandoeningen, met contacten met de specialist (staaf 9 en 10) en met overnachtingen in het ziekenhuis is lager dan bij autochtonen. Het percentage met contacten met de huisarts (staaf 7 en 8) is ongeveer gelijk.

Leefstijl en gezondheid van Turken en Marokkanen in vergelijking met autochtonen

Lichamelijke activiteit

Uit de Nederlandse LevensLoop Studie (NELLS) (2011) is gebleken dat Turken en Marokkanen minder bewegen dan autochtonen. 66% van de autochtonen beoefent ten minste één maal per maand een sport, dit percentage is bij Turken 56% en bij Marokkanen 55%.

Voedingsgewoonten

Het voedingspatroon van Turken en Marokkanen wijkt af van het voedingspatroon van autochtonen, daarom lopen zij mogelijk een groter risico op een te lage inname van bepaalde microvoedingsstoffen. Deze twee groepen allochtonen hebben vaak een tekort aan vitamine D, calcium en ijzer. Turken eten vaker groenten dan Marokkanen en voldoen aan de eisen van 2 stuks fruit en 200g groente per dag, beide groepen eten voldoende gezonde (meervoudig en enkelvoudig onverzadigde) vetzuren. (Boer & Rossum, 2013)

Voor de gezondheidsopvoeding van allochtone kinderen is het belangrijk om te weten dat uit onderzoek onder scholieren van 11 tot 16 jaar blijkt, dat allochtone

jongeren minder vaak ontbijten, vaker snacken en minder vaak snoepen dan autochtone jongeren. (Wolffers, Kwaak, & Beelen, 2013)

Alcohol

Turken en Marokkanen zijn meestal moslim. Hun geloof verbiedt hun om alcohol te gebruiken, daarom is het percentage alcoholgebruikers onder Marokkaanse en Turkse vrouwen veel minder dan onder autochtone vrouwen. 2% van Marokkaanse vrouwen, tussen 2% en 11% van de Turkse vrouwen en 70% van autochtone vrouwen gebruiken alcohol. (Kuunders & Laar, 2009)

Roken

Onder mensen met niet-westerse herkomst zijn 24,4% rokers die elke dag sigaretten roken (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2015).

De meeste rokers zijn Turkse mannen, Turkse vrouwen roken iets minder. De Marokkanen roken minder dan autochtonen, het is 13% versus 29%. De Marokkaanse vrouwen roken bijna niet. (Graaf, Kalmijn, Kraaykamp, & Monden, 2011)

Gewicht

De Turkse en Marokkaanse vrouwen hebben vaker overgewicht en ernstig overgewicht dan autochtone vrouwen. 61% van Marokkaanse vrouwen heeft overgewicht en 25% heeft ernstig overgewicht, 58% van Turkse vrouwen heeft overgewicht en 27% heeft ernstig overgewicht. Van de autochtone vrouwen heeft 43% overgewicht en 13% ernstig overgewicht. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2014) De reden dat Turkse en Marokkaanse vrouwen vaker overgewicht hebben ligt in een combinatie van verschillende factoren zoals minder bewegen en meer eten.

Doktersbezoek

Het doktersbezoek is een indicator hoe mensen hun eigen gezondheid ervaren. Het percentage van één of meer contacten met de huisarts is 82,6% bij Marokkaanse vrouwen, 85% bij Turkse vrouwen en 80,5% bij autochtone vrouwen. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2013)

Geestelijke gezondheid

Het vóórkomen van depressie verschilt tussen vrouwen en mannen en tussen allochtonen en autochtonen. Onder Nederlandse vrouwen (6,9%) komt depressie vaker voor dan bij Nederlandse mannen (3,8%). Bij allochtonen is het percentage hoger. 15,8% van de Marokkaanse mannen en 5,3% van de Marokkaanse vrouwen onder de 50 jaar hebben depressieve klachten. Bij Turkse mannen is dit 9,4% en bij Turkse vrouwen is dit 26,2%. (Trimbos Instituut, 2015)

Tips interventie

De gezondheidsvoorlichting op Entree die op basis van dit onderzoek gedaan kan worden betekent een interventie voor niet-westerse migranten. Het Verwey-Jonker Instituut geeft hiervoor 10 tips:

1. Goede probleemanalyse, d.w.z. goed onderbouwd theoretisch model dat aan de interventie ten grondslag ligt. Bv. is deze voldoende gericht op de te bereiken specifieke groep?
2. Duidelijke doelen van de interventie. Bv. bestaat er overeenstemming tussen de doelstellingen van de interventie en wat de klant/doelgroep zelf wil en spoort de interventie met hun achtergrond?
3. Keuze juiste interventiemethoden, vooral ook gericht op de specifieke allochtone groep.
4. Goede communicatie met doelgroep, bv. door gebruik van eigen taal of eenvoudige taal of veel illustraties en het zoveel mogelijk vermijden van geschreven tekst bij de interventie.
5. Goed geschoolde professionals die de interventie uitvoeren, bv. met kennis van de taal, cultuur en achtergrond van de doelgroep.
6. Doelgroep blijven bereiken en uitval proberen te voorkomen, bv. door constant de doelgroep te blijven informeren op het eigen niveau, bewaken van de privacy en vertrouwen te winnen, dit laatste door onder meer ook andere (leuke) dingen met de doelgroep te doen.
7. Goede klantbetrokkenheid bij de interventie, ook al in het stadium van de ontwikkeling van de interventie. Ook normen en waarden van de klant respecteren.
8. Goede diagnose/screening klant, wie mag en kan meedoen gezien de doelstellingen?
9. Institutionele inbedding, d.w.z. de interventie moet door een instantie worden gedaan die hiervoor goed is uitgerust.
10. Aandacht voor diversiteit bij onderzoek doen, d.w.z. bij alle onderzoek naar het effect van interventies ook altijd aandacht besteden aan de vraag of de interventie ook geslaagd is bij specifieke groepen (als die onderdeel van de interventie zijn). (Pels, Distelbrink, & Tan, 2009)

Op basis van de resultaten van deze literatuurstudie en de resultaten van de interviews onder de bezoekers van Entree (paragraaf 5.3) kunnen aanbevelingen voor een opzet voor gezondheidsvoorlichting op Entree worden gedaan (paragraaf 5.5).

5.2. Methoden

Bij Entree zitten 90 vrouwen op verschillende lessen en activiteiten. Een steekproef van twintig vrouwen van de Nederlandse taalles en acht vrouwen van de naalles zijn tête-à-tête geïnterviewd aan de hand van gesloten vragen. In bijlage 3 kunt u de vragenlijst vinden.

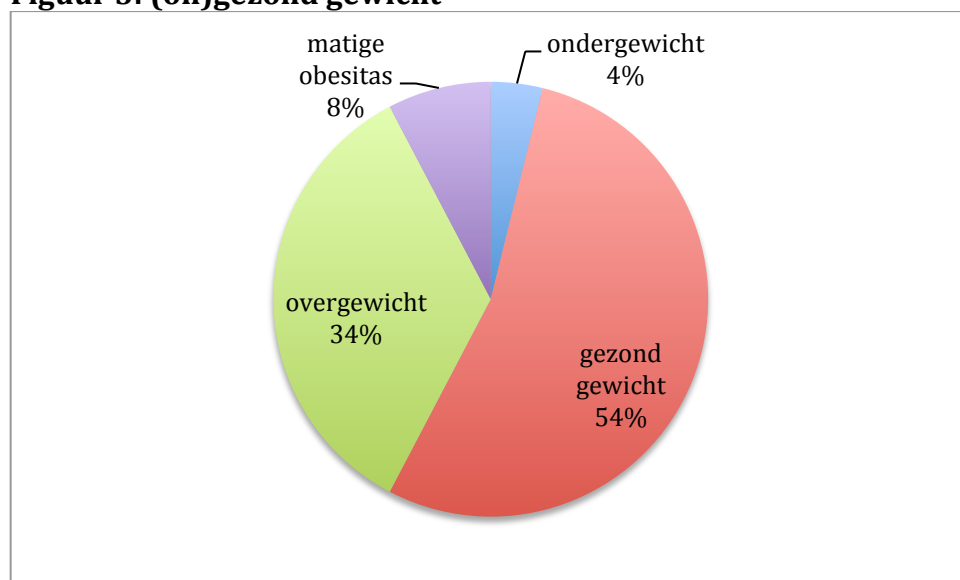
Er is contact gelegd met de GGD regio Utrecht over leskisten voor gezondheidsvoorlichting in het basisonderwijs, omdat die wellicht ook bruikbaar zouden kunnen zijn op Entree. De GGD antwoordde dat een aantal jaar geleden in samenwerking met Sovee het 'gezond leven spel' is ontwikkeld en dat de GGD dat aan Entree kan lenen en eventueel ook een diëtiste kan inschakelen om de voorlichting samen met Entree te geven (zie mailwisseling in bijlage 6).

5.3 Resultaten

BMI

Met behulp van gegevens over lengte en gewicht van de respondenten is de BMI berekend. Op basis van de normen voor gezond gewicht blijkt dat bij de respondenten 54% een gezond gewicht heeft. 34% heeft overgewicht, 8% heeft matige obesitas en 4% heeft ondergewicht (zie figuur 3). Dus bijna de helft (46%) heeft een ongezond gewicht.

Figuur 3: (on)gezond gewicht

Er is in de kruistabellen bij deze groep geen samenhang gevonden tussen BMI enerzijds en sporten, snoepen en fast food eten anderzijds (zie Excel bijlage).

Riskante gewoonten

89% van de respondenten gebruikt geen alcohol, 11% drinkt 1 glas of minder per dag, wat binnen de norm voor matig alcoholgebruik valt. 89% van de respondenten rookt nooit, 7% is gestopt binnen 10 jaar en 4% rookt op dit moment wel.

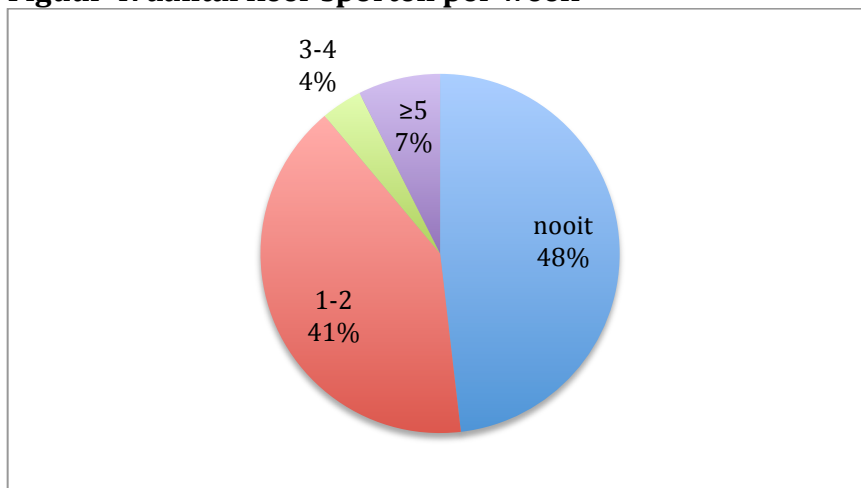
Voeding

68% van de respondenten eet iedere dag minstens 200 gram groenten en 2 stuks fruit, 32% doet dat tenminste 2-3 keer per week. 43% eet 2 of minder keer per week vlees, 50% eet tussen 3-5 keer per week vlees en 7% eet meer dan 5 keer per week vlees. 60% van de respondenten eet 1-2 keer per week vis, 33% eet meer dan 2 keer per week vis en 7% eet helemaal geen vis. 21% snoept 1 keer per dag, 57% snoept een paar keer per week, de rest snoept nooit. 21% eet een paar keer per week fast food en 79% nooit.

Sporten en bewegen

48% van de respondenten sport nooit, 41% sport 1-2 keer per week, 4% sport 3-4 keer per week en 7% sport 5 of meer keer per week (zie figuur 4).

Figuur 4: aantal keer sporten per week

Naast sporten kan je ook op een andere manier bewegen. Bij deze groep is dat onderzocht. 57% van de respondenten loopt 3 keer of meer per week trap. 64% wandelt 3 keer of meer per week. 79% maakt haar huis schoon 3 keer of meer per week. 71% fietst 3 keer of meer per week.

Geestelijke gezondheid

43% voelt zich geestelijk meestal goed, 50% soms niet (angstig, verdrietig of gespannen) en 7% vaak niet (zie grafiek 2)

Grafiek 2: ervaren geestelijke gezondheid

61% van de respondenten heeft nooit slaapproblemen, 11% heeft die elke nacht en de rest 1 of een paar keer per week.

Huisartsbezoek

18% van de respondenten heeft het afgelopen jaar nooit voor zichzelf de huisarts bezocht, 48% bezocht de arts 1 t/m 5 keer en 27% heeft van 13 tot 25 keer de huisarts bezocht (7% weet niet).

Overig

Uit gesprekken met de coördinator van Entree en eigen observatie blijkt dat veel vrouwen een hoge bloeddruk hebben en veel lichamelijke klachten noemen.

5.4 Conclusies

Uit het onderzoek blijkt dat vrouwen die op Entree zitten een gezond voedingspatroon hebben. Zij eten voldoende groente en fruit, niet te veel vlees en voldoende vis. Zij snoepen en snacken weinig en eten weinig fast food. Ze roken nauwelijks en drinken vrijwel geen alcohol.

Voorts blijkt dat het met de geestelijke gezondheid, het slapen en het huisartsbezoek matig is gesteld.

Ook blijkt dat bijna helft van de respondenten een ongezond gewicht heeft en nooit sport, maar ze bewegen wel op een andere manier.

Bovenstaande spoort in belangrijke mate met wat uit de literatuurstudie naar voren is gekomen.

5.5. Aanbevelingen

Er wordt aanbevolen bij de lessen aan te sluiten bij de gezondheidsrisico's die hierboven zijn genoemd, dus vooral les te geven over het belang van sporten en waarom. Omdat de vrouwen weinig geld hebben om voor zichzelf en hun kinderen aan sport uit te geven, kan hen gewezen worden op gratis zaken, zoals gratis fitness bij Het Scala en wandeldagen op zondag bij het kerkelijk centrum De Brug in Amersfoort.

Maar het is ook belangrijk te laten zien welk gedrag van de vrouwen wel gezond is en waarom, zoals niet roken en drinken en gezonde voeding.

Ook kan aangesloten worden bij de tips uit de literatuurstudie. Bijvoorbeeld:

- Goede probleemanalyse verrichten, dat is al via deze studie gedaan.
- Voor het draagvlak is het belangrijk na te gaan dat de bezoekers van Entree deze lessen ook willen en waarover ze precies les willen hebben. Ook bewaken van de privacy van de bezoekers van Entree is essentieel voor het draagvlak.
- Meer dan de helft van de bezoekers van Entree is moslim met een niet-westerse afkomst, daarom is het belangrijk om de culturele en religieuze verschillen in aanmerking te nemen en normen en waarden van hen te respecteren.
- Ook is het nodig om rekening te houden met de feit dat niet iedereen alles goed kan begrijpen en lezen. Gebruik makkelijke taal en veel ondersteuning met plaatjes. Het is mogelijk de materialen te gebruiken die de GGD Entree aanbiedt.
- Het is ook belangrijk om de voorlichting op het hele gezin van de vrouwen te richten, met name op een gezonde opvoeding van hun kinderen.
- Neem contact met GGD Regio Utrecht om specialisten uit te nodigen.
- Na verloop van tijd onderzoek doen om te kijken of er effecten zijn en om de tevredenheid met de gezondheidslessen van de bezoekers te meten.

6. Discussie, eindconclusies en aanbevelingen

6.1. Discussie

In deze paragraaf reflecteer ik op de gebruikte methoden van onderzoek.

Voor de betrouwbaarheid en geldigheid van onderzoeksresultaten is in dit onderzoek triangulatie toegepast. Dit houdt in dat kwalitatieve en kwantitatieve dataverzamelingmethoden (interview, enquête, observatie) zijn gecombineerd in één onderzoeksopzet. (Verhoeven, 2014)

Bij effecten maakt men een onderscheid tussen bruto- en netto-effecten. Netto-effecten geven **uitsluitend** de gevolgen aan van de interventie (in ons onderzoek taalles of huiswerkbegeleiding). Netto-effecten zijn moeilijk te achterhalen, daarvoor zou een speciale onderzoeksopzet nodig zijn (experiment met voor- en nameting en controlegroep) die in dit geval niet te realiseren is vanwege de korte onderzoeksperiode. Daarom gaat het in dit onderzoek om bruto-effecten, de gevolgen van de **combinatie** van de lessen op Entree en andere factoren.

Er is in dit onderzoek alleen van zelfrapportage gebruik gemaakt, d.w.z. de respondenten geven zelf aan wat zij van het effect van de lessen en huiswerkbegeleiding vinden. Er is niet gemeten (op twee tijdstippen) met behulp van testen hoe ver men met de Nederlandse taal en schoolprestaties is vooruitgegaan. Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat er ook nog niet zulke goede taaltoetsen bestaan voor deze groep.

Ook was het moeilijk om zo'n kwetsbare groep te interviewen. Vrouwen van de hogere groepsniveaus kunnen wel de vragen begrijpen en hun eigen mening zeggen, maar vrouwen van de lagere niveaus hebben moeite met luisteren, begrijpen en praten. Soms was het nodig om met behulp van een vertaler te interviewen. Dat heeft wellicht invloed gehad op de antwoorden, want het interview was niet meer anoniem.

Tijdens het interview was er een duidelijk verschil tussen antwoorden op de gesloten en open vragen. Bij de open vragen moet van de opleiding het antwoord worden opgenomen. Merkbaar was dat vrouwen zich dan niet vrij voelden om vrijuit te praten met als mogelijk gevolg sociaal-wenselijke antwoorden.

Er zijn een paar kruistabellen in het bovenstaande gepresenteerd en nog veel meer opgenomen in de Excel-bijlage om de samenhang tussen twee variabelen te bekijken. Maar deze tabellen hebben vaak kleine celvullingen en dienen dus met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden.

6.2. Eindconclusies

In deze paragraaf geven we kort antwoord op de vragen uit de probleemstelling.

- hoe zit de organisatie en werkwijze van Entree in elkaar?

Entree is een kleine non-profit organisatie die sterk afhankelijk is van giften en subsidies. Men werkt volledig met vrijwilligers. Entree heeft een driekoppig bestuur. Een coördinator stuurt de vrijwilligers aan. Het concept is het bieden van lessen en inloop in een sfeer van veiligheid, laagdrempeligheid en maatwerk tegen een zeer bescheiden eigen bijdrage.

- wat is het profiel van de bezoekers van Entree?**
- hoe vaak per week bezoekt men Entree en waarvoor?**

Op dit moment zijn bij Entree 90 vrouwen en 1 man die aan verschillende activiteiten meedoen, zoals Nederlandse les, Arabische les, naailes, huiswerkbegeleiding voor volwassenen en inloop. Marokkaanse en Turkse vrouwen vormen de grootste groepen. Sommige deelnemers komen meer keer per week, het kan oplopen tot ruim 120 bezoeken per week. De vrouwen komen uit de wijken rondom Entree, met name uit Randenbroek (38%) en Schuilenburg (17%).

Bij Entree krijgen 33 kinderen op dit moment huiswerkbegeleiding en 42 kinderen staan op de wachtlijst. Het gaat om ongeveer evenveel jongens (52%) als meisjes (48%) in de leeftijd van 4 tot en met 15 jaar.

- in welke omgeving functioneert Entree?**
- hoe verhoudt de werkwijze van Entree zich tot het welzijnsbeleid van de gemeente Amersfoort?**

Entree zit op een goede plaats, want in de wijken Randenbroek en Schuilenburg wonen gemiddeld meer niet-westerse allochtonen dan in de rest van Amersfoort. De gezondheidssituatie en de sociaaleconomische status in de wijken Randenbroek en Schuilenburg zijn minder dan gemiddeld in Amersfoort. Entree zit in een netwerk van andere organisaties zoals Ravelijn, Sovee, Welzin, Wijkteam etc. De gemeente Amersfoort hecht in haar beleid veel waarde aan burgerinitiatieven, zoals Entree.

- wat zijn de succes- en faalfactoren van Entree?**
- welke organisatorische verbeteringen zijn er mogelijk op Entree?**

Een veilige omgeving voor de bezoekers, een duidelijke groep (allochtone vrouwen en hun kinderen) en een duidelijk concept (laagdrempelig, goedkoop en maatwerk) zijn de succesfactoren van Entree. Geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing zijn de valkuilen van Entree. Ze staan de

kansen voor Entree en de financiële stabiliteit in de weg. Hier liggen mogelijkheden voor verbetering.

- wat leveren de diverse lessen de bezoekers op? Wat zijn de baten (en kosten)?

Entree biedt onder meer huiswerkbegeleiding en Nederlandse taalles tegen een zeer geringe vergoeding aan groepen die niet zeer draagkrachtig zijn.

Entree blijkt een positief effect te hebben op de taalontwikkeling van de deelnemers. De bezoekers geven aan dat Entree voor hen vooral verbetering betekent in spreken, luisteren, schrijven en praten, maar dat er ook invloed is op sociale integratie en het doorbreken van sociaal isolement.

De ouders en de school ervaren de huiswerkbegeleiding positief: de prestaties verbeteren en er komt meer structuur in het huiswerk maken.

- wat is de leefstijl en gezondheidssituatie van de bezoekers?

Uit het onderzoek blijkt dat vrouwen op Entree een gezond voedingspatroon hebben en dat ze risicofactoren als alcohol en roken vermijden. Met hun geestelijke gezondheid, slapen en huisartsbezoek is het matig gesteld. Bijna de helft van de respondenten heeft een ongezond gewicht en sport nooit, maar ze bewegen wel op een andere manier.

- welk advies kan aan Entree gegeven worden over de opzet van gezondheidsvoorlichting aan de bezoekers?

Zie volgende paragraaf.

6.3 Aanbevelingen

Gezien de slechtere gezondheidssituatie in de wijken Randenbroek en Schuilenburg is het aan te bevelen om op Entree aan gezondheidsvoorlichting te gaan doen. De gezondheidsvoorlichting kan aansluiten bij de geconstateerde gezondheidsrisico's als overgewicht en weinig sporten. In verband met weinig draagkracht kan gewezen worden op gratis fitness bij Het Scala en gratis wandeldagen op zondag bij het kerkelijk centrum De Brug. Ook kan aangesloten worden bij de tips uit de literatuurstudie, zoals nagaan of de bezoekers van Entree deze lessen ook willen en waarover ze precies les willen hebben, het respecteren van normen en waarden van deze doelgroep, het gebruik van makkelijke taal en veel ondersteuning met plaatjes en contact leggen met de GGD regio Utrecht om specialisten uit te nodigen en materialen te lenen.

Het verdient aanbeveling de zwakke punten van geslotenheid en terughoudendheid voor vernieuwing aan te pakken in het belang van het voortbestaan van Entree; dit behoeft geenszins de aanwezige sterke punten in de weg te staan.

Aanbevolen wordt te overwegen om tips van bezoekers en docenten Nederlands uit dit rapport op te volgen, zoals meer/langere lessen, betere niveau-indeling, betere materialen en rustiger ruimtes.

Aangeraden wordt ook te overwegen in te gaan op de wens van een school voor meer contact tussen vrijwilligers en leerkrachten. Dit kan de resultaten van de kinderen nog verder verbeteren. Om de wachtlijst met 42 kinderen te verminderen wordt ook aanbevolen in gesprek te gaan met de school over het werven van vrijwilligers en (indien nodig) gebruik van schoolruimtes.

Entree kan bezoekers proberen te stimuleren om steeds meer zelf het heft in handen te nemen bij burgerparticipatie en zelf Entree meer vorm te gaan geven.

Literatuur

- Alblas, G., Kokke, K., & Peter, T. (2012). *Bedrijfskunde de basis*. Groninger/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Alblas, G., Kokke, K., & Thuis, P. (2012). *Bedrijfskunde de basis*. Groninger/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Boer, E., & Rossum, C. (2013). *Voeding: Zijn er verschillen naar etniciteit?* Opgehaald van Nationaal Kompas Volksgezondheid: <http://www.nationaalkompas.nl/gezondheidsdeterminanten/leefstijl/voeding/zijn-er-verschillen-naar-etniciteit/>
- Brug, J., Assema, P. v., & Lechner, L. (2012). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering. Een planmatige aanpak*. Assen: Van Gorcum.
- Buisman, M. (2014). *Harde feiten over 'zachte' opbrengsten*. Opgehaald van Canon beroepsonderwijs: <http://www.canonberoepsonderwijs.nl/effecten-van-volwasseneneducatie>
- Burgt, M. v., & Mechelen-Gevers, E. v. (2008). *Preventie en gezondheidsbevordering door paramedici*. Houten: Bohn Stafleur van Loghum.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2013). *Door de huisarts geregistreerde contacten*. Opgehaald van Centraal Bureau voor de Statistiek: <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=80192NED&D1=0,8&D2=a&D3=l&D4=1,3-9&D5=0&D6=l&HD=100517-1546&HDR=G5,G2,G4,T&STB=G1,G3>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015). *Leefstijl en (preventief) gezondheidsonderzoek*. Opgehaald van Centraal Bureau voor de Statistiek: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83021NED&D1=0,11,19-26,38-43&D2=0,30,34-36&D3=0&D4=l&HDR=G2,T&STB=G1,G3&VW=T>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015). *Leefstijl en (preventief) gezondheidsonderzoek; persoonskenmerken*. Opgehaald van Centraal Bureau voor de Statistiek: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83021NED&D1=0-16&D2=0-2,5-13,35,37-41&D3=0&D4=l&HDR=T&STB=G1,G2,G3&VW=T>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2013). *Marokkanen hebben minder moeite met Nederlands dan Turken*. Opgehaald van Centraal Bureau voor de Statistiek: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=80270ned&D1=24-26,49-53&D2=0-1,l&D3=2&D4=l&HD=151206-2311&HDR=T&STB=G1,G2,G3&CHARTTYPE=1>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2014). *Statistisch jaarboek 2014*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Distelbrink, M., Gruijter, M. d., & Pels, T. (2007). *ZELFREDZAAMHEID BEVORDEREN VOOR ALLOCHTONE VROUWEN*. Utrecht: Verwey-jonker Instituut.
- Encyclo. (2015). *Bezoekersprofiel*. Opgehaald van Nederlandse encyclopedie: <http://www.encyclo.nl/begrip/Bezoekersprofiel>

- Encyclo. (2015). *Organisatiedoorlichting*. Opgehaald van Encyclo Nederlandse encyclopedie:
<http://www.encyclo.nl/begrip/organisatiedoorlichting>
- Engbersen, G., Snel, E., & Hart, M. ' . (2015). *Mattheüs in de buurt: over burgerparticipatie en ongelijkheid in steden*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Faun, H., Klaver, P. d., & Koning, J. d. (2013). *EFFECTMETING VAN ARBEIDSMARKTMAATREGELEN IN DE ZORGSECTOR*. Rotterdam: Erasmus Universiteit Rotterdam.
- Gemeente Amersfoort. (2015). *Amersfoort.nl*. Opgehaald van Wijkatlassen:
<http://www.amersfoort.nl/4/onderzoekencijfers/Cijfers/Wijkatlassen/Wijkatlassen-wijkatlassen.html>
- Graaf, P. d., Kalmijn, M., Kraaykamp, G., & Monden, C. (2011). *Sociaal-culturele verschillen tussen Turken, Marokkanen en autochtonen: eerste resultaten van de Nederlandse LevensLoop Studie (NELLS)*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Greef, M. d., Segers, M., & Verté, D. (2010). Development of the SIT, an instrument to evaluate the transfer effects of adult education programs for social inclusion, *Studies in Educational Evaluation. Educational Evaluation* (36), 42 – 61.
- Greef, M. d., Segers, M., Nijhuis, J., & Lam, J. F. (2014). *Impact onderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van schrijfvaardigheid. Deel B*. Maastricht: Maastricht University.
- Greef, M. d., Segers, M., Nijhuis, J., & Lam, J. F. (2014). *Impact onderzoek taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen & Schrijven op het gebied van sociale inclusie en leesvaardigheid Deel A*. Maastricht: Maastricht University.
- Hoogenboezem, J. (1999). *Uitgerookt*. Opgehaald van CBS:
<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/8C07D083-FE41-463D-AD41-44A6D2C5F5BC/0/index1412.pdf>
- Hoven, M. v., & Kessler, C. (2011). *Preventie en ethiek*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Huber, M. (2011). *How should we define health?* Opgehaald van The BMJ:
<http://www.bmj.com/content/343/bmj.d4163>
- Jong, A. d., & Duin, C. v. (2011). *Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2011–2040: sterke regionale contrasten*. Den Haag: CBS/PBL.
- Jungen , M., & Bokhorst, M. (2012). *Body Mass Index*. Opgehaald van meetinstrumentenzorg.nl:
http://www.meetinstrumentenzorg.nl/Portals/0/bestanden/436_1_N.pdf
- Kuunders, M., & Laar, M. (2009). *Zijn er verschillen in alcoholgebruik naar etniciteit?* Opgehaald van Nationaal Kompas Volksgezondheid:
<http://www.nationaalkompas.nl/gezondheidsdeterminanten/leefstijl/alcoholgebruik/zijn-er-verschillen-naar-etniciteit/>
- Landelijke Vereniging van huiswerkbegeleidingsinstituten. (2013, mei 16). *Onderzoek succes huiswerkbegeleiding*. Opgehaald van De Landelijke Vereniging van huiswerkbegeleidingsinstituten:

- <http://www.lvsi.nl/images/stories/pdf/onderzoek%20succes%20huiswerkbegeleiding%2016-05-2013.pdf>
- Landelijke Vereniging van Studiebegeleidingsinstituten. (2015, nov 20). *Onderzoek huiswerkbegeleiding in opdracht van de LVSi*. Opgehaald van De Landelijke Vereniging van Studiebegeleidingsinstituten: <http://www.lvsi.nl/images/stories/onderzoek%20huiswerkbegeleiding%20lvsi.pdf>
 - Landelijke Vereniging voor Studiebegeleidingsinstituten. (2015, nov 2). *Vergroot huiswerkbegeleiding de kloof tussen arm en rijk?* Opgehaald van De Landelijke Vereniging voor Studiebegeleidingsinstituten: https://docs.google.com/viewer?url=http%3A%2F%2Fwww.lvsi.nl%2Fimages%2Fstories%2FPersbericht_02-11-2015.pdf
 - Nederlands Instituut voor Sport & Beweging. (2015). *Beweegnormen*. Opgehaald van Nederlands Instituut voor Sport & Beweging: <http://www.nisb.nl/weten/normen.html>
 - Pels, T., Distelbrink, M., & Tan, S. (2009). *Meetladder Diversiteit Interventies, part II from Diversity Developmental Tool for Interventions*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
 - Prins, M., Grote Beverborg, A., & Berkers, R. (2004). *Samen leven? Samen spreken! Een onderzoek naar de effecten van het project Gilde SamenSprak op de integratie van anderstaligen in de Nederlandse samenleving*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.
 - Sassen, B. (2011). *Gezondheidsbevordering en preventie door paramedici*. Amsterdam: Reed Business.
 - Sassen, B. (2011). *Gezondheidsbevordering en preventie door paramedici*. Amsterdam: Reed Business.
 - Slingeland Ziekenhuis. (2015). *Gezond slapen*. Opgehaald van Slaapcentrum Slingeland: <https://slaapcentrum.slingeland.nl/kenniscentrum/Slaapcentrum/Gezond-slapen/836/847>
 - Stichting Lezen & Schrijven. (2015). *Laaggeletterdheid*. Opgehaald van Stichting Lezen & Schrijven: <http://www.lezenenschrijven.nl/feiten/laaggeletterdheid>
 - Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort. (2015). *Beleidsplan 2015-2018*. Amersfoort: Entree.
 - Stichting Ontmoetingscentrum Entree Amersfoort. (2014). *JAARVERSLAG 2014*. Amersfoort: Entree.
 - Studie Centrum Zuid. (2008, nov 20). *De positieve effecten van huiswerkbegeleiding*. Opgehaald van Studie Centrum Zuid: <http://www.studiecentrumzuid.nl/blog/de-positieve-effecten-van-huiswerkbegeleiding>
 - Trimbos Instituut. (2015). *Prevalentie van depressie*. Opgehaald van Trimbos Instituut: http://www.ggzrichtlijnen.nl/index.php?pagina=/richtlijn/item/pagina.php&id=1879&richtlijn_id=124
 - Verdurmen, J., Monshouwer, K., & Laar, M. v. (sd). *Hoeveel mensen roken?* Opgehaald van Trimbos nstituut: <https://assets.trimbos.nl/docs/21388531-6303-48f7-9a47-51898fb427df.pdf>

- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek? Praktijkboek voor methoden en technieken*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Voedingscentrum. (2015). *Alcohol*. Opgehaald van Voedingscentrum eerlijk over eten:
<http://www.voedingscentrum.nl/encyclopedie/alcohol.aspx>
- Voedingscentrum. (2015). *Op naar de nieuwe Schijf van Vijf*. Opgehaald van Voedingscentrum eerlijk over eten:
<http://www.voedingscentrum.nl/professionals/schijf-van-vijf/op-naar-de-nieuwe-schijf-van-vijf.aspx>
- Wolffers, I., Kwaak, A. v., & Beelen, N. v. (2013). *Culturele diversiteit in de gezondheidszorg*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Bijlage 1: Zoekplan literatuur

Informatiebronnen

Google, Google Scholar, Pubmed, DANS (Data Archiving and Networked Services), Onderwijsbank, Cinahl, CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek), Trimbos-Kennisbank, Rijksoverheid, Nivel, RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu), Pharos (Expertisecentrum gezondheidsverschillen), ZonMw (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie), NISB (Nederlands Instituut voor Sport & Beweging), Gezondheidsraad, Voedingscentrum, KIS (Kennis platform integratie & samenleving), Verwey-Jonker Instituut, Kohnstamm instituut, GION (Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs), Kenniswerkplaats-leefbaar, Stichting Lezen & Schrijven, site Taal doet meer, site gemeente Amersfoort.

Zoektermen/trefwoorden

- Leefstijl
- Gezondheid
- Gezonde leefstijl
- Kern van gezonde leefstijl
- De Schijf van Vijf
- Alles is gezondheid
- Meetinstrumenten
- Gezondheidstest
- Normen gezond gewicht
- Normen lichamelijke activiteit
- Normen alcoholgebruik
- Roken schade
- Gezondheidsvoorlichting
- Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding allochtonen
- Leefstijl en gezondheid van niet-westerse allochtonen en autochtonen
- Profiel bezoekers
- Effecten (bruto en netto)
- Sociale inclusie
- Burgerparticipatie
- Wijken Brandenbroek en Schuilenburg in cijfers
- Niet-westerse allochtonen
- Onderzoek effecten taalles allochtoon/allochtonen
- Studies naar effecten van informele taalles door vrijwilligers
- Studies naar aanpak laaggeletterdheid
- Huiswerkbegeleiding
- Onderzoek effecten/gevolgen huiswerkbegeleiding (met en zonder allochtoon)

Begrenzing

Nederlandstalig, Engelstalig.

Alle officiële publicaties moeten jonger zijn dan 2000.

Officiële publicaties die worden gebruikt: handboeken, artikelen van bovengenoemde sites, wetenschappelijke artikelen, universitaire publicaties en onderzoeksrapporten.

Selectiecriteria

Het moet van toepassing zijn op de vraagstelling. De literatuur moet direct betrekking hebben op burgerparticipatie, wijkanalyse, effecten taallessen en huiswerkbegeleiding of laaggeletterdheid.

De medische publicaties moeten betrekking hebben op gezondheid, (gezonde) leefstijl en gezondheidsvoorlichting rondom niet-westerse allochtonen en autochtonen.

Bijlage 2: interviews met sleutelfiguren

Interview met directeur van Het Klokhuis Ans Mers

8 december 2015

Iryna: Ik heb van tevoren een mail naar u gestuurd met de vragen:

- Wat brengt Entree volgens u in de wijk?
- Als u bezoekers van Entree spreekt (ouders en kinderen) wat zeggen die dan over Entree?
- Hoe werkt u samen? In het bijzonder: verwijst u naar elkaar door?
- Wat zijn de sterke en zwakke punten en wat zijn de kansen en bedreigingen voor Entree?

Kunt u me iets daarover vertellen?

Ans Mers: Wij kennen Entree, wij kennen ook wat Entree is. Het is een typische ruimte waarin de vrouwen van niet-Nederlandse afkomst activiteiten doen die te maken hebben met taalontwikkeling, samen koken, samen dingen doen, er wordt kleding gemaakt, er wordt van alles gedaan. Maar het is ook herkenbaar in de wijk als een hele gesloten gemeenschap en we hebben het niet alleen over de vrouwen zelf, maar ook over hoe bestuurlijk met Entree wordt omgegaan. Het is niet een groep die zich naar buiten toe beweegt. Dus de groep waarvan wij denken dat het sociaal is om mensen die in je wijkcentrum komen ook andere activiteiten te laten doen. De sprong naar buiten proberen te maken of durven te maken om elders bijvoorbeeld yoga te gaan doen of te gaan dansen of iets anders te gaan doen. En dat is wat wij bij Entree missen.

Daarbij weten wij dat Entree het nog steeds financieel moeilijk heeft en aan alle kanten gesponseerd wordt. Maar bestuurlijk ook geen hulp aanvaart. Dat is wat de verhouding met Entree moeilijk maakt. Het maakt het moeilijk om samen dingen te doen, omdat de verbinding bijna niet mogelijk is. Wij hebben het een aantal keer geprobeerd, wij hebben vanuit het buurtbudget een keer rekeningen voor ze betaald omdat ze arm waren. Maar wij gaan natuurlijk niet zeggen vanuit Het Klokhuis waar wij net zo hard moeten werken, wij gaan de huur van Entree betalen, terwijl wij geen inhoudelijke zeggenschap krijgen om Entree financieel gezond te maken.

Iryna: Volgens u is het een zwak punt van Entree. Maar welk sterk punt van Entree ziet u?

Ans Mers: Het sterke punt van Entree is dat ze vrouwen benaderen en vrouwen in de groepen hebben die anders niet naar buiten zouden komen. Dat vind ik een ontzettend sterk punt. Maar maak er dan niet je zwakste punt van. Want je sterkste punt wordt na verloop van tijd je zwakste punt als je vergeet deze vrouwen naar buiten te brengen. Dan ga je hen toch loslaten na verloop van tijd, omdat je ze gaat verliezen, omdat er weer nieuwe vrouwen komen die minder mondig zijn. Deze vrouwen leer je beter Nederlands, je gaat dingen met ze doen. Dus ze vliegen uit, maar je hebt geen controle en je weet niet waarheen en je weet niet of het na verloop van tijd weer minder goed met ze gaat.

Iryna: Welke kansen ziet u voor Entree?

Ans Mers: Ik zie vooral dat zij moeten blijven doen wat zij doen, maar de kans grijpen dat ze opener moeten worden naar andere partijen in de wijk, waardoor

we allemaal alleen maar groter kunnen worden. Dan heb ik het niet alleen over Entree, maar heb ik het ook over de verbinding met ons of met Elisabeth Groen. Door meer te verbinden krijgen die vrouwen ook meer mogelijkheden. Je moet die vrouwen ook de kans geven om ergens anders heen te gaan.

Iryna: Dank u wel! Kunt u nog over de bedreigingen voor Entree iets zeggen?

Ans Mers: Ja. Financieel. Het enige waardoor ze kunnen afhaken is dat ze het financieel gewoon niet gaan redden, omdat ze nooit financieel zelfstandig zullen worden. Omdat ze te weinig draagkrachtige mensen hebben. Dus mensen met voldoende geld binnen hebben.

Iryna: Dank u! Ik wil u graag iets vragen over de bezoekers van Entree. Wat heeft u gehoord? Heeft u ooit bezoekers van Entree gekregen?

Ans Mers: Nee.

Iryna: Oké. En heeft u naar Entree iemand gestuurd?

Ans Mers: Er zijn wel mensen vanuit hier die bij Entree cursussen hebben gedaan, bijvoorbeeld koken.

Iryna: U heeft verteld dat het moeilijk is om samen te werken. Maar hoe kan het volgens u beter?

Ans Mers: Nou, wanneer ze opener zouden zijn en wat meer niet alleen bij de gemeente of bij de Alliantie om hulp zouden vragen, zouden ze ook meer werkelijke hulp ontvangen. En er zou meer wisselwerking komen en meer bestuurlijk inzicht, want het is heel fijn dat heel veel burgerinitiatief in de wijk is, maar ze zijn allemaal zelfstandig. Het komt niet tot samenwerking. Dat is jammer. Dan hebben wij meer kansen bij de gemeente.

Iryna: Dank u wel! Ik denk dat ik alle informatie heb gekregen.

Interview met wijkmanager van gemeente Amersfoort Susan Coen

25 november 2015

Susan: Ik wil graag nog even aan jou doorgeven dat ik wijkmanager ben van Randenbroek en Schuilenburg, maar ik ben ook wijkmanager van Vathorst en Hooglanderveen. Je hebt een aantal vragen voor mij, ik ga het beantwoorden voor zover ik dat kan. Maar als je het echt hebt over de relatie tussen Entree en subsidieverleningen, daar ben ik niet direct bij betrokken. Daar zijn andere collega's van mij die dat organiseren. Dus ik denk voordat je van alles gaat vragen, dan weet je het in ieder geval. Ik heb de bredere blik op de wijk. Ik verbind ook wel de organisaties met elkaar, bewoners met elkaar, van buiten de stad naar binnen in de organisaties en verschillende thema's, fysiek, sociaal en veilig, op dat terrein beweeg ik mij eigenlijk.

Iryna: Oké. Ik interesseer me niet in subsidies. Ik zoek welke effecten Entree heeft. Ik wil graag uw mening weten waar zit Entree? De waarde van Entree voor de gemeenschap. Wat ziet u?

Susan: Ik zie dat Entree voor een bepaalde groep heel toegankelijk is. Het is de doelgroep die voor de andere organisaties minder toegankelijk is. Daardoor is Entree voor mij als wijkmanager een kans om ook bij die doelgroep kennis te halen voor wat speelt of leeft. Ik ben daar eens geweest over radicaliseren, even kennis delen, wat moet je doen en welk telefoonnummer kan je bellen als je vragen hebt. Dat is voor ons een ingang of voor mij. Dat is het waardevolle van die organisatie. Natuurlijk zie ik ook die juist kwetsbare groep. Ik ben een paar keer binnengelopen en wat ik zie is dat het wel een veilige omgeving, een toegankelijke omgeving is, waar je makkelijk naartoe kan en zitten met kinderen, praten met elkaar. Ik weet niet wat daar besproken wordt, want zij praten over van alles. Het is een goed gevoel, het voelt positief.

Iryna: Dat klopt. Ik heb er ook over nagedacht en ik heb hetzelfde gevoel. Maar niet over radicaliseren.

Susan: Maar het is als voorbeeld. Het is wel voor mij een punt waar ik ook wat vragen misschien kan stellen, hoe ik iets kan aanpakken of niet. We kunnen elkaar versterken en we hopen dat zij dat ook zullen zien. Anders zijn er natuurlijk de Buitenkasten waar wij veel contact mee hebben. Dit is een andere organisatie, maar ook net zo belangrijk in ieder geval. En je ziet natuurlijk ook nog de individuele winstpunten. Je ziet huiswerkbegeleiding, je ziet kinderen aan het werk. Ze helpen met de Nederlandse taal. Wat dat betreft zijn er natuurlijk op individueel niveau ook ontzettend veel winstpunten.

Iryna: Welke zwakke punten ziet u?

Susan: Het is natuurlijk wat een sterk punt is, kan ook een zwak punt tegelijkertijd zijn. Het is een, denk ik, veilige omgeving, maar het wordt ook goed beschermd. Het is soms voor andere mensen daardoor minder toegankelijk. Ik zal daar niet zomaar alle onderwerpen aan kunnen dragen, omdat ze iets hebben: "Nee, het is niet voor ons". Ze zijn ook heel doelgericht bezig met deze groep, met deze vrouwen of deze doelstelling. Daar focussen ze zich op en zijn misschien daardoor wat minder toegankelijk voor een andere doelgroep.

Iryna: Ja. Bijvoorbeeld mannen kunnen er niet terecht.

Susan: Ja! Ik heb ook een mannelijke collega die zou niet zo naar binnen kunnen. Misschien wettelijk wel, maar dat doe je niet zo snel. Dus ik ben blij dat ik een vrouw ben, dat ik naar binnen kom. Heel simpel.

Ik ben ook gekleurd en daar komen alle gekleurde mensen en ik kom daar vandaan, ik ben ook in het buitenland geboren. Ik begrijp dat, maar ik ben toch heel afstandelijk voor hen. Ik ben toch hooggeschoold misschien of ik spreek goed Nederlands, dat scheidt ook weer een afstand en dat voel ik. Het is ook logisch, maar het is ook het nadeel daarvan. Het is wel heel erg op zichzelf. Marokkaanse en Turkse vrouwen die zoeken elkaar gericht op. Eigenlijk zal het ook mooi zijn als het algemeen zal zijn, maar het heeft ook veiligheid. Het is juist een voordeel, dat het een veilige omgeving is voor deze doelgroep.

Iryna: Welke bedreigingen ziet u? Kan het een bedreiging zijn voor Entree dat daar een bepaalde groep komt, meer Turkse en Marokkaanse vrouwen?

Susan: Ja. Misschien, iemand van Eritrea of ergens anders vandaan denkt dan: "het is niet voor mij". Het is juist dat het afstand scheidt omdat daar wel een bepaalde doelgroep komt. Maar de doelgroep die daar komt, daar zie je wel: ze voelen zich thuis.

Iryna: Welke kansen heeft Entree?

Susan: Welke kansen? Je bedoelt de kansen waar zij aandacht aan moeten geven?

Iryna: Ja.

Susan: Ik denk, als het iets opener gesteld wordt dat de bekendheid iets breder wordt en ook iets toegankelijker wordt voor andere mensen. Het is gewoon beter iets opener te zijn. Dat ze daar profijt van kunnen hebben. Dat er meer bekendheid komt, dat je meer kan laten zien wat de resultaten zijn. Dat zij daar profijt van kunnen hebben, gewoon bij de andere organisaties of bij mensen of bij sponsorwerving. Je kan je daar beter neerzetten.

Iryna: Dus meer bekendheid van Entree maken?

Susan: Ja, maar ook wat opener. Het is behoudend, het is heel veilig, maar aan de andere kant, als je open bent creëer je ook nieuwe kansen daarin. Daardoor komen er misschien wat meer sponsoren, dat andere mensen misschien nog komen of nog meer vrijwilligers of een andere ruimte. Het is heel behoudend en dat is ook de charme, maar ik kan ook voostellen dat het nu nodig is om wat opener daarin in te zijn, omdat je afhankelijk bent van andere stromen van geld.

Iryna: Entree zit niet onder de paraplu van de gemeente.

Susan: Nee, je moet ook andere bronnen aanboren en je moet je daar zelf ook kunnen neerzetten. Het meer laten zien wat het effect is van je inzet. Het is een hartstikke goede organisatie waar je ook trots op mag zijn, maar het is heel rustig aan. Dat past bij deze doelgroep, maar het is ook een kans om misschien wat breder te gaan. Maar ze moeten ook willen.

Iryna: Hoe kijkt u naar de burgerparticipatie? Als iedereen elkaar gaat helpen?

Susan: Sowieso we maken met zijn allen de stad. Wij maken onze samenleving. Wij moeten daar allemaal in meedoen. Je kan dat niet als gemeente, dat kan gewoon niet. Dat is onze samenleving, dat wij dat gezamenlijk moeten doen. Je moet ook zorgen voor elkaar. De overheid heeft het geld ook niet om alles zelf te doen en te regelen, maar dat wil je ook niet. Wij gaan uit van de veronderstelling dat wij moeten samenleven, het is heel belangrijk dus dat je daar samen in opgaat, dat je zorgt voor elkaar, ook zorgt voor je buurt en ook gezamenlijk zorgt voor je eigen leefomgeving. Dat is de basis, denk ik.

Iryna: Dank u wel voor het interessante gesprek.

Susan: Graag gedaan.

Interview met Prins Willem Alexanderschool

9 december 2015
Tonia Verlaan-Oskam directeur
Sanny Broeze leerkracht groep 1
Marieke den Hartog leerkracht groep 3/4
Jeanine Hulshof leerkracht groep 3/4
Wendy Mol leerkracht groep 5/6
Koen Mulder leerkracht groep 5/6
Benjamin de Kruijff leerkracht groep 7/8

Iryna: Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik loop stage bij Entree. Entree is een kleinschalige organisatie die mensen helpt om beter Nederlands te spreken. Zij werken met allochtone vrouwen en met hun kinderen. Bij u op school zitten de kinderen die huiswerkbegeleiding krijgen. Ik doe onderzoek naar de effecten die huiswerkbegeleiding heeft. Ik wil graag weten of u effecten van huiswerkbegeleiding merkt.

Marieke: Ik denk dat wij wel wat van die kinderen in de klas hebben zitten. Wij horen er niet heel veel over. Wel dat kinderen het fijn vinden dat het huiswerk meekomt, dat er voldoende huiswerk is, dat ze ook weten waar ze mee kunnen oefenen en het is naar mijn idee wel te merken dat er meer structuur in hun huiswerk zit. Dat er echt voor gezeten is aan de tafel en dat er netjes gewerkt wordt. Waarbij thuis dat niet altijd mogelijk is. Dan zitten ze nog wel eens op de bank te werken, of niet altijd in alle rust. Dan merk je dat het huiswerk nu netter gemaakt wordt.

Sanny: Een leerling gaat ook naar Entree, en dat merk je echt, hij is echt vooruit gegaan.

Tonia: Met deze voorleesactiviteiten?

Sanny: Hij deed het samen met een andere leerling, maar de oma zei dat hij dus nu ook nog steeds gaat. Hij ging eerst met hem mee. Ik heb zelf nu groep 2 dus ik weet niet hoe het daar gaat, maar ik vind dat hij wel is gegroeid. En hij vindt het ook heel leuk. Hij heeft het er ook wel over.

Koen: Ik weet wel dat ze bij onze partner naar huiswerkbegeleiding gaat. Dat zal dan wel van Entree zijn. Maar ze zei laatst: "Een vriendinnetje van mij krijgt huiswerkbegeleiding en nu ga ik er gewoon bij zitten". En zij vindt het wel heel leuk. Maar ik weet niet honderd procent zeker dat het Entree is. Maar zij vindt het wel heel leuk.

Benjamin: En bij haar zie je echt vooruitgang.

Koen: En je ziet bij haar echt vooruitgang, ja. Maar bij sommigen minder. Bijvoorbeeld, een kind gaat naar huiswerkbegeleiding maar dan denk ik: "Wat doe je daar eigenlijk precies?" Bij sommigen heb ik er ook niet echt zicht op.

Iryna: Helaas heb ik geen namen. Ik kan die door privacy niet krijgen.

Sanny: Hoe komen zij bij Entree?

Tonia: Ik heb het idee dat het een beetje mond-op-mond reclame is. En dat ouders onderling vertellen dat je bij Entree extra hulp kunt krijgen en ook omdat zij zelf daar ook wel graag komen, bij Entree.

Iryna: Bij Entree zitten 32 kinderen die hulp krijgen, 15 van deze kinderen hebben moeders die bij Entree taal- of nailessen krijgen. Het zijn tweede generatie allochtone kinderen met moeders die graag beter Nederlands willen spreken.

Tonia: Is het gratis?

Iryna: Het is helemaal gratis.

Koen: Hoeveel kinderen kunnen zich opgeven? Of is daar een wachtlijst of zo?

Iryna: Er is een wachtlijst voor 42 kinderen.

Tonia: Heeft het er mee te maken dat ze daar niet voldoende vrijwilligers hebben of is het gewoon een fysiek probleem?

Iryna: Het is ook een fysiek probleem. Er zijn drie kamers waar ze kunnen werken. Na school is het op Entree heel druk.

Marieke: Zijn jullie ook op zoek naar ruimtes?

Iryna: Ik weet het niet.

Tonia: Is het een vrijwilligersprobleem of is het een ruimteprobleem? Want dan zouden de vrijwilligers hier kunnen komen. Het is belangrijk dat kinderen na school hulp kunnen krijgen.

Sanny: Het is het beste als zij na twee of half drie hier kunnen zitten. Wij zijn er toch allemaal nog.

Iryna: Dank u wel! Het is een goede suggestie, ik zal het doorgeven.

Wendy: Wat ik ook heel fijn zou vinden (nu is dat nog niet zo) is dat als je weet welke kinderen uit de klas daar naartoe gaan, dat je contact hebt met diegene die de kinderen begeleidt en dat je nog overlegt wat zijn de zwakke punten, waar moet op worden gelet. Hoe bieden jullie bijvoorbeeld een rekenprobleem aan, als je de verkeerde taal gaat gebruiken. Dat kinderen het niet meer begrijpen. De één zegt *maal*, bv. twee maal, de andere zegt twee *keer*. De kinderen weten niet waar het over gaat. Dus dat je meer contact hebt met elkaar. Nu is het namelijk zo van: "Ik neem nu eens dit schrift mee, dat moet ik nu meenemen juf" "ja, maar waarom dan?" "ja nou voor de huiswerkbegeleiding". Ik heb dan geen idee; wat ga jij daar dan doen, precies?

Janine: Het stukje motivatie, dat stukje begeleiding is hier heel belangrijk, ouders kunnen dat voor het grootste deel, soms kan dat thuis niet of niet voldoende, denk ik. En daarin zien zij ook weer een voorbeeld, hoe kan je dat ook doen bij huiswerkbegeleiding.

Op het moment dat een kind daar wordt begeleid (denken ouders) "oh, dus ik moet niet gewoon die papieren maar onder de neus drukken en succes en ik ga weer verder met m'n eigen werk". Soms zit je er even naast om even samen te kijken en dat is dus voor het kind prettig, maar ook voor de ouders, denk ik, een voorbeeld hoe ze het bij Entree doen.

Tonia: Iryna, maar is het dan zo dat de ouders er bij blijven, bij de huiswerkbegeleiding of zijn de kinderen gewoon alleen met de vrijwilligers?

Iryna: Alleen met vrijwilligers.

Tonia: Zijn die (de ouders) er bij voor andere activiteiten of halen en brengen zij alleen?

Iryna: Zij wonen meestal vlak bij Entree en ouders brengen en halen de kinderen op. Ouders zijn niet aanwezig bij de les. Soms komen kinderen zelf, als zij groot genoeg zijn.

Koen: Maar het is ook voor moeders, toch?

Iryna: Ja. Soms krijgen vrouwen huiswerkbegeleiding. Sommige vrouwen studeren ook of bereiden zich voor op de inburgering. Ik krijg ook hulp bij mijn onderzoek.

Marieke: Mw. De Ree is ook bij ABC-overleggen geweest, de activiteitencommissie. Is ABC bekend?

Iryna: Nee ik ken het niet.

Marieke: Wij zitten hier in een brede wijk. Pedagogische opvoeders uit de wijk, de scholen, de peuterscholen en Entree sluiten bij dat overleg aan. En Mw. De Ree was daar ook wel eens, maar nu niet meer, tenminste ik ben ook niet meer bij het overleg, maar ik heb haar een poosje niet gezien. Ja, ik weet niet of dat een reden heeft. Het is wel prettig om iemand te zien van Entree bij zo'n activiteitencommissie, als wij dan met z'n alleen vragen hebben kunnen wij die op de vergadering stellen. Zoals: mogen we een lijst met welke kinderen meedoen, mogen we contactgegevens of kunnen we gebeld worden? Of als we een projectweek hebben, dan kunnen we met de ouders samenwerken. Of dat we meer contact kunnen hebben. Ik weet ook niet of die wens er is. Maar voor ons voelt het een beetje vaag. (Groep praat door elkaar). Meer contact hebben. Via zo'n activiteit dan contact hebben.

Tonia: Kinderen gaan op zomervakantie, of ze gaan niet, en dan is er ook heel weinig, hoe mooi het zou zijn als er dan toch een soort van huiswerkschool is en dan niet zozeer voor taal en rekenen, maar ook andere activiteiten. Als dat dan door zou zetten, soort van buurthuis-effect maar dan met een educatief karakter in de breedste zin. (Groep praat door elkaar).

Iryna: Dank u wel! Ik heb informatie gekregen die ik zocht. U heeft duidelijk gezegd dat het goed kan zijn om *beter* samen te werken.

Wendy: *Nog beter.* Ik weet dat het echt positief is, volledig, absoluut.

Tonia: Het is natuurlijk jammer, dat hoor ik wel langer, dat er 42 kinderen op de wachtlijst staan. Hoe ze dat ook noemen: "ik wil graag, maar het lukt ons niet", dat is wel wat ik hoor.

Janine: Dan wordt ik voorzichtig met tips geven, want je kunt wel zeggen: "ja kijk even bij Entree", maar dat kan niet.

Sanny: Want dan komen ze op een wachtlijst, dat is zo jammer.

Tonia: In ruimte en vrijwilligers zouden wij ook nog wel energie kunnen steken. In de buurt zouden we kunnen kijken (of in je netwerk) of er toch nog wat meer uit onze kennissenkring vrijwilligers zouden kunnen komen.

Marieke: Dat wij kunnen werven.

Janine: En wellicht, want ze werken er ook vast met stagiaires en dan zoeken stagiaires vaak ook weer een vervolgplek.

Koen: Dat is wel een goede.

Interview met sociaal werker volwassenen & samenleving Welzin Eemland Mieke van den Brink

11 januari 2016.

Iryna: Wat brengt Entree volgens je in de wijk?

Mieke: Ik denk dat Entree voor een specifieke doelgroep is en dat voor die specifieke doelgroep het heel laagdrempelig is. Dus dat (wat ik zeg) de drempel om er naar toe te gaan, als je op het gebied van taal ondersteuning wilt of iets wil leren, dat de drempel om naar Entree te gaan laag is.

Iryna: En zie je de waarde van Entree in de wijk?

Mieke: Ja, absoluut!

Iryna: En vooral?

Susan: Nou, omdat soms de drempel hoog kan zijn als allochtone bewoner van Schuilenburg om bijvoorbeeld naar het Wijkteam te gaan of naar Welzin of noem maar een andere organisatie en doordat zij zich specifiek richten op allochtone vrouwen (een hele specifieke doelgroep), ja, denk ik dat dat de drempel kleiner maakt en de afstand ook kleiner is. Het gaat denk ik via-via, terwijl het normaal inderdaad gaat via organisaties. Maar als het via-via gaat is er een buurvrouw die zegt: 'Nou kom maar naar Entree, ga eens een keertje mee'. Ik denk dat Entree daar het met name van moet hebben door via-via.

Iryna: Mond-op-mond reclame.

Mieke: Ja! Mond-op-mond reclame. Ja, via-via.

Iryna: Oké. Als je bezoekers van Entree spreekt wat zeggen die dan over Entree?

Mieke: Ik spreek er niet zoveel, nee, ik heb eigenlijk nooit iemand gesproken die gebruik maakt van Entree. Dus daar kan ik niet zoveel over zeggen, maar, zeg maar, andere organisaties in de wijk, de professionele organisaties, die hoor ik wel positief over Entree. Wat ik net ook zei, nou, als vrouwen hulp willen dat ze daar dichtbij in de wijk naartoe kunnen en dat is positief.

Iryna: Dank je! Hoe werkt u samen? In het bijzonder: verwijst u naar elkaar door?

Mieke: Ik ben zelf in januari 2015 begonnen bij Welzin en toen ben ik een keertje langs geweest bij Entree om eens te kijken, want ik hoorde het heel vaak, ik las het overal en mensen hadden het over Entree en ik dacht dat: 'wat is dat?' Toen heb ik zelf contact gezocht met Toos en toen ben ik langs geweest en zij heeft me alles uitgelegd over Entree en de doelstellingen en wie daar komen. En ik heb de ruimtes gezien. Dus dat is - denk ik - zo'n beetje in de zomer ongeveer geweest en toen dacht ik dat het een hele goede partner is om toe te voegen aan het Netwerkoverleg waarvan ik vanuit Welzin voorzitter ben. En dat Netwerkoverleg, dat zijn eigenlijk alle formele en informele organisaties in de wijk, die komen zo'n beetje een keer in de zes-zeven weken bij elkaar en dat is eigenlijk een soort platform voor uitwisseling van informatie met elkaar over organisaties en ontwikkelingen. En er is ruimte voor een gastspreker om wat verdieping te brengen in bepaalde onderwerpen en daar zit Entree nu als partner, zeg maar, bij. Andrea zit daar bij en je bent daar een keer geweest. En dat zie ik als waardevolle toevoeging aan het Netwerkoverleg en dat is eigenlijk moet ik zeggen tot nu toe de enige waarmee ik samenwerk. En doorverwijzen, ja, ik heb dat eens gedaan als er inderdaad mensen waren die vragen hadden. Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik daarna niet meer contact opgenomen heb of die mensen daar werkelijk ook naartoe zijn gegaan. Dus, ik heb wel helder in mijn

hoofd wat Entree doet en kan mensen doorverwijzen. Tot nu toe heb ik - denk ik - twee of drie keer misschien iemand doorverwezen naar Entree.

Iryna: Oké! En hoe zie je samenwerking, waar zie je samenwerking?

Marieke: Nou, ja! Kijk wij zitten nu vanaf januari (dus maar een week) op deze locatie in Schuilenburg en ik denk wel dat nu wij hier zitten, dat wij ook hier zichtbaarder zijn, dat wij ook meer een signalerende functie hebben, een soort ... nou twee deuren, mensen zien ons, ik hoop dat de drempel wat lager is dat mensen hier op een gegeven moment naar toe kunnen. (klop op de deur).

Marieke: Ik was dus gebleven dat wij hier nu in Het Scala zitten en ik denk dat wij dan een wat grotere signalerende functie hebben en dat dan die samenwerking - denk ik - misschien wel kan groeien. En ieder geval doorverwijzing of toeleiding naar Entree. Dus ik zie dat het misschien in 2016 meer kan gaan worden, omdat ik nu als sociaalwerker volwassenen ook meer hier ben en makkelijker de signalen opvang of mensen spreek, dus ik denk dat dat wel gaat groeien dan. Maar dat is alleen nog toeleiding.

Iryna: Dus, heb ik het correct begrepen dat als iemand een probleem met de taal in de wijk heeft of andere problemen, bijvoorbeeld tekort aan de contacten, dan verwijst je naar Entree om daar meer contacten te zoeken, taallessen te krijgen en andere hulp?

Mieke: Ja. Bij die sociale contacten heb ik mij eigenlijk niet gerealiseerd dat het ook zou kunnen. Maar dat zou inderdaad ook wel kunnen. Bij Entree denk ik in eerste instantie aan taalondersteuning en hulp bij als iemand een opleiding doet. Daar denk ik in eerste instantie aan. Maar als je het hebt over inderdaad die sociale contacten. Nou dat is wel goeie dat je dat zegt! Want ik verwijst nu wel door, want het is meer voor senioren, voor oudere vrouwen die verwijst ik naar dagbesteding of de buurthuis kamers in Liendert. Dat hebben wij niet in de wijk, maar misschien zou Entree inderdaad zo'n soort buurthuis kamerfunctie kunnen hebben.

Iryna: En als deze senioren een opleiding hebben als leraar of vroeger als leraar gewerkt hebben of gewoon zin hebben om kinderen te helpen, kunnen zij op Entree als vrijwilligers werken als huiswerkbegeleider. Daar bestaat een wachtlijst voor 42 kinderen en het zou goed zijn als mensen uit de wijk naar Entree komen om kinderen te helpen met huiswerk.

Mieke: Ja. Maar als ik denk over samenwerking denk ik: "nou dan zou Entree ook een keer kunnen kijken naar de scholen bijvoorbeeld." Is er een wachtlijst voor 42 kinderen voor huiswerkbegeleiding?

Iryna: Ja.

Mieke: Kun je dit combineren met bijvoorbeeld met de ABC school?

Iryna: Ja.

Mieke: Daar liggen natuurlijk ook heel veel mogelijkheden. Ik bedoel jullie zitten heel dichtbij de Ceacilia- en PWA-school. Zeg ik het goed?

Iryna: Ja. Dat klopt!

Mieke: Heel dichtbij en dus neem ik aan dat de meest kindjes die bij jullie op de wachtlijst staan misschien ook op die scholen zitten. Ja, ik heb wel de ruimte gezien (op Entree) en ik vond het zelf een wat kleine ruimte. Ik denk dat als je een wachtlijst hebt voor 42 kinderen, ja, misschien, dat Entree daar ook kan kijken waar zijn de andere mogelijkheden in de wijk om samen te werken met andere organisaties om dat probleem op te lossen. Ik weet niet of dat gebeurt?

Iryna: Ja. Ik heb daar een onderzoek gedaan, ik heb met de PWA-school gepraat en zij bieden eigen hulp.

Mieke: Oké!

Iryna: Ik ben nu bezig.

Mieke: En Nieuwe Erven?

Iryna: Nee, ik ben daar niet geweest. Deze stage is kort.

Mieke: Oké!

Iryna: Oké! En de laatste vraag. Wat zijn de sterke en zwakke punten en wat zijn de kansen en bedreigingen voor Entree?

Mieke: Nou zoals ik heb ervaren en heb gezien. Nou, het is een heel krachtig initiatief, zeg maar, er wordt veel gebruik van gemaakt, loopt ontzettend goed, daar is wel vraag naar, maar ik zie ook een kwetsbaarheid door al die energie, het draait maar op paar mensen en daar zie ja natuurlijk meer voorbeelden van in de wijk. Je hebt bijvoorbeeld Toos die daar een groot aandeel in heeft en dat maakt natuurlijk kwetsbaar, omdat het maar op één of twee vrijwilligers draait. Is het een vrijwilligersinitiatief?

Iryna: Ja.

Mieke: Dat zou natuurlijk best, dat is de kwetsbaarheid. Dat zie je ook bij Het Klokhuis, het draait op vrijwilligers, op actieve buurtbewoners die zeggen: 'Wij gaan dit doen' en zij stoppen ontzettend veel energie en veel tijd erin en het loopt hartstikke goed, maar het is ook kwetsbaar als iemand uitvalt of ja, dingen toch anders lopen dan je had gedacht. Het kan ook in een keer heel anders gaan en dat is natuurlijk best ... ja, dat is kwetsbaar en dat zou ook de bedreiging kunnen zijn in die zin. Dus ik zie aan ene kant heel erg de kracht van zo'n initiatief en ik zie dat het goed loopt en dat er vraag naar is. Maar aan de andere kant door één, twee of drie mensen die daar dan allemaal begeleiden en doen, dat dat dus ook kwetsbaar kan zijn. Ja en dan is het heel erg wijs om samenwerking aan te gaan in de wijk en inderdaad meer projecten samen te gaan doen met andere organisaties, met scholen of ... Want dan veranker je je gewoon wat sterker in de wijk, sta je wat steviger.

Iryna: Heb je nog tips voor Entree?

Mieke: Nou, ja. Eigenlijk wat ik zeg, soms is het goed om breder te kijken en als je inderdaad zegt dat: 'wij hebben 42 kinderen op een wachtlijst', nou ga kijken wat Welzin kan of Nieuwe Erven en dan ben je er al mee bezig. Ga breder kijken dan alleen bij Entree. Ik denk als je samenwerkt (ik denk dat heel veel organisaties wel weten van Entree), word je nog bekender eigenlijk. En daardoor, door die samenwerking sta je gewoon wat sterker.

Iryna: Dank je wel!

Bijlage 3: Algemene vragenlijst

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of u iets leert bij de taallessen. Daarom doe ik dit onderzoek. Entree vindt het ook belangrijk om de bezoekers meer te vertellen over gezond leven. Ook daarvoor doe ik onderzoek om te kijken wat Entree later in een les over gezond leven kan gaan zeggen.

Daarom ga ik wat vragen stellen over uzelf, over de taallessen, over uw kind, als dat bij huiswerkbegeleiding zit en over uw leefstijl (eten, drinken, bewegen etc.). Het interview duurt ongeveer 20 tot 25 minuten. Als u iets niet weet of niet wil zeggen dat kan dat. Niemand komt iets te weten over wat u in het interview zegt. Dus de gegevens blijven anoniem en alle gegevens van alle bezoekers die geïnterviewd zijn, worden samengevoegd.

Er zijn geen goede of foute antwoorden. Geef graag eerlijk antwoord.

Achtergrondkenmerken

Enquête №

Initialen

Land van herkomst

Niveau van taallessen

1. Hoe oud bent u?

- jaar
- Wil niet zeggen

2. Hoe lang woont u in Nederland?

- jaar maanden
- Weet niet/wil niet zeggen

3. Welke opleiding/school (in Nederland en/of in herkomstland) heeft u gehad?

- Basisschool
- Middelbare school
- VMBO-opleiding
- MBO-opleiding
- HBO-opleiding
- Universiteit
- Ik heb geen opleiding/school gehad
- Wil niet zeggen

4. Doet u op dit moment een opleiding?

- Ja, namelijk
- Nee
- Wil niet zeggen

5. Bent u nu op zoek naar werk (parttime/fulltime, vast werk/los werk)?

- Ja, namelijk
- Nee
- Wil niet zeggen

6. Heeft u op dit moment betaald werk en/of doet u vrijwilligerswerk?

- Ja, namelijk
- Nee
- Wil niet zeggen

7. Praat u thuis Nederlands?

- Ja, altijd of meestal
- Nee, (bijna) nooit
- Soms
- Wil niet zeggen

8. Hoe lang zit u op taalles op Entree?

- jaar maanden
- Weet niet/wil niet zeggen

Taalles

9. Wat betekent Entree voor u in het dagelijks leven? Wat is er door bezoeken aan Entree voor u veranderd?

.....
.....

10. Bent u bij Entree wel eens van taallesgroep veranderd?

- Ja, ik ging naar een hogere groep
- Ja, ik ging naar een lagere groep
- Nee
- Weet niet/wil niet zeggen

11. U zit nu een tijd(je) op Entree. Als u vergelijkt hoe het was toen u nog niet op Entree zat en hoe het nu is, welke verschillen ziet u? (omcirkel het antwoord)

- Thuis Nederlands praten
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Brieven lezen van instanties (Gemeente, Belastingdienst, Alliantie, NVA)
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Afspraken maken (telefonisch, mondeling en schriftelijk)
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Praten met de dokter
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Praten met leerkracht op school van kind
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Praten met de burens
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Studie volgen
beter/ gelijk/ weet niet/niet van toepassing
- Anders (boodschappen doen, kinderen helpen, (vrijwilligers) werk doen)

12. Wat vindt u van de taallessen? Heeft u tips/suggesties?

.....
.....

Huiswerkbegeleiding kinderen

13. Heeft u een kind dat bij Entree huiswerkbegeleiding krijgt?

- Ja, kind(eren)
- Nee (ga verder met vraag 16)
- Wil niet zeggen (ga verder met vraag 16)

14. Uw kind zit nu een tijd(je) op Entree. Als u vergelijkt hoe het was toen uw kind nog niet op Entree zat en hoe het nu is, welk verschil ziet u (bijvoorbeeld in rapportcijfers)?

- Hij/zij gaat vooruit
- Hij/zij gaat achteruit
- Ik zie geen verschil
- Weet niet/Wil niet zeggen

15. Merkt u andere veranderingen bij uw kind door het bezoek aan Entree (zelfvertrouwen, vriendelijkheid, vrolijkheid, goede manieren)?

.....
.....

Leefstijl en gezondheid

16. Welk gewicht heeft u?

..... kilo

Weet niet/wil niet zeggen

17. Hoe lang bent u?

..... m cm

Weet niet/wil niet zeggen (*eventueel cm meenemen*)

Genotmiddelen

18. Drinkt u alcohol (wijn, bier, likeur, sterke drank)?

- Ik drink geen alcohol
- Ik drink niet meer dan 1 glas alcohol per dag
- Ik drink meer dan 1 glas alcohol per dag
- Wil niet zeggen

19. Rookt u sigaretten?

- Ik rook nooit
- Ik rook niet meer en ben meer dan 10 jaar geleden gestopt
- Ik rook niet meer en ben minder dan 10 jaar geleden gestopt
- Ik rook sigaretten per dag
- Wil niet zeggen

Beweging

20. Sport u en zo ja hoe vaak per week?

- Ik sport (bijna) nooit
- Ik sport 1-2 keer per week
- Ik sport 3-4 keer per week
- Ik sport 5 dagen of meer per week
- Wil niet zeggen

21. U kunt ook bewegen zonder sporten, wat doet u van de volgende dingen? (meer antwoorden mogelijk)

- Ik loop vaak (3 keer of meer per week) de trap op en af
- Ik wandel vaak (3 keer of meer per week), bv. om boodschappen te doen
- Ik maak zelf vaak (3 keer of meer per week) mijn huis schoon
- Ik fiets vaak (3 keer of meer per week) (naar school, winkels, werk)
- Wil niet zeggen

Voeding

22. Hoeveel groente en fruit eet u per dag?

- Ik eet iedere dag tenminste 200 gram (2 porties) groente en 2 stuks fruit
- Ik eet tenminste 2-3 keer per week 2 porties groente en 2 stuks fruit
- Ik eet (bijna) geen groente en fruit
- Wil niet zeggen

23. Snoept/snackt u?

- Ik snoep/snack meer keren per dag
- Ik snoep/snack één keer per dag
- Ik snoep/snack een paar keer per week
- Ik snoep/snack (bijna) nooit
- Wil niet zeggen

24. Eet u 'fast food' (frietjes, burgers, kroketten, enzovoort)

- Ik eet iedere dag iets van 'fast food'
- Ik eet een paar keer per week iets van 'fast food'
- Ik eet (bijna) nooit iets van 'fast food'
- Wil niet zeggen

25. Hoe vaak per week eet u vis en vlees?

- keer vlees per week
- keer vis per week
- Ik ben vegetarisch
- Wil niet zeggen

Slaap

26. Heeft u problemen met slapen?

- Ja, veel, (bijna) iedere nacht
- Ja, een paar keer per week
- Ja, een beetje, 1x per week
- Nee, (bijna) nooit
- Wil niet zeggen

(Ervaren) gezondheid/ziekte

27. Hoe vaak bent u het afgelopen jaar **voor uzelf** naar de huisarts geweest?

- keer
- Weet niet/wil niet zeggen

Geestelijke gezondheid

28. Hoe voelt u zich?

- Ik voel mij (meestal) goed
- Ik voel mij vaak angstig, verdrietig of gespannen
- Ik voel mij soms angstig, verdrietig of gespannen
- Wil niet zeggen

Bijlage 4: Inge vulde enquêtes door docenten

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek.

Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen.

Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groepAA.....

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

.....docent wiskunde.....

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

• ja, namelijk

.....

• nee, ik doe geen vaste methode, wel vast patroon

- praten, zinnetje maken, tegenstellingen

- schrijven, zinnetje aanvullen moeilijke woorden

- lezen, woorden - begrijpen

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

.....weinig ruimte.....

.....verschillende niveo's in de groep.....

5. Heeft u tips voor Entree?

.....vrouwen goed begeleiden.....

.....stimuleren bij huiswerk.....

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek. Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen. Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groep A2

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

..... lerares basisschool

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

- ja, namelijk Nieuw begrip = Methode
begrijpend lezen basisschool
met actuele onderwerp (internet)
- nee, ik doe zelf aanvullende
oefeningen op het gebied van
spelling/grammatica enz

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

sterk = de instap is gemakkelijk
voor buitenlandse vrouwen
zwak = lesmaterialen

5. Heeft u tips voor Entree?

als er geld is, graag meer
gerichte oefenstof,

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek. Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen. Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groep A1.....

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

Leerkracht basisonderwijs.....

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

• ja, namelijk 'je kan me wat' (Catataalmenu.nl).....

daarnaast eigen inbreng (extra oefeningen).....

• nee, ik doe

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

• vaak alleen vrouwen → voelt veilig voor hen.....

• wenig ruimte in de keukens om les te geven, vaak onrustige plek met veel geloop.....

• kleinschalig.....

5. Heeft u tips voor Entree?

.....

.....

.....

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek. Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen. Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groep A1

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

..... trainer / opleider

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

- ja, namelijk en les begint altijd met een groepsgepraak in het nederlands
..... daarna wordt er gewerkt met
- nee, ik doe boekje erby van Jeske de Bekker
..... 'de leessleutel' + onderdelen uit andere methodes

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

..... sterk: betrokkenheid bij de cursisten

..... sfeer, combinatie van doelen: nederlands

..... leren + gevoel van eigenwaarde versterken / integratie

.....

5. Heeft u tips voor Entree?

..... betere afstemming van groepen op elkaar

.....

.....

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek. Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen. Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groep B

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

..... HR adviseur, organisatieadviseur

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

• ja, namelijk

.....

.....

• nee, ik doe verschillende onderwerpen /

..... onderdelen / thema's. Variatie is

..... belangrijk. Niveau is leidend, net als

..... maatwerk.

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

..... Sterk: Dat cursisten de weg naar

..... Entree weten te vinden, de

..... laagdrempeligheid, de fijne sfeer

..... Zwak: Meer zichtbaarheid en ~~meer~~

..... informatie over de activiteiten

..... mag meer.

5. Heeft u tips voor Entree?

..... De website updaten

.....

.....

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik ben student aan de Hogeschool Utrecht. Ik loop nu stage bij Entree. Entree heeft me gevraagd om een onderzoek te doen. Entree heeft sponsors die graag willen weten of hun geld goed terecht komt. Bijvoorbeeld, of de bezoekers iets leren bij de taallessen of de huiswerkbegeleiding. Daarom doe ik dit onderzoek. Deze korte vragenlijst is ontwikkeld om informatie te verzamelen over docenten en methoden die zij gebruiken tijdens taallessen. Uw antwoorden zullen worden samengevat in het verslag dat ik ga schrijven. De invulling van deze vragenlijst kost ongeveer 5 tot 10 minuten.

1. Aan welke niveaugroep geeft u les?

groep ma-middag B

2. Wat is uw huidig beroep of wat deed u vroeger?

Docent Methoden, Technieken & Studieadviseur

3. Gebruikt u een bepaalde methode tijdens de lessen of heeft u geen vaste methode?

• ja, namelijk

• nee, ik doe heb geen vaste methode. Wissel zoveel mogelijk werkvormen af. En behandel de onderwerpen ^{waar} de cursisten om vragen. En koppel daaraan actuele zaken die spelen of → zo [⊗]

4. Welke sterke en zwakke kanten ziet u bij Entree?

Sterk: Laag drempelig, zeer toegankelijk
Zwak: Samenstelling van een groep soms te divers van niveau

5. Heeft u tips voor Entree?

Meer publiciteit!

Ⓜ -werk associatief door aan een woord een andere betekenis te geven / werk woords vormen te oefenen enz.

Bijlage 5: Mailwisseling met de St. Ceaciliaschool

Van: Iryna Solodovnykova

Datum: 30 november 2015

Aan: St. Ceaciliaschool

Onderwerp: gesprek over huiswerkbegeleiding Entree

Geachte heer/mevrouw Bakker,

Mijn naam is Iryna Solodovnykova. Ik loop een stage bij buurthuis Entree aan de Haydnstraat.

Op Entree wordt onder meer huiswerkbegeleiding voor allochtone kinderen gegeven. Wij hebben gehoord dat deze kinderen vooral afkomstig zijn van de Prins Willem Alexanderschool en de St. Caeciliaschool.

Een onderdeel van mijn stage is de contextanalyse van Entree. Daarom ga ik een aantal partijen langs waarmee Entree te maken heeft, waaronder de St. Caeciliaschool.

Daarom zou ik graag een kort gesprek met u voeren. Ik wil graag weten:

Wat merkt de school van de huiswerkbegeleiding die de leerlingen op Entree krijgen?

M.a.w. wat is de invloed van de huiswerkbegeleiding op de leerprestaties van de kinderen?

En welke invloeden zijn er mogelijk nog meer, bv. op gedrag en houding?

Graag zou ik met u en/of een of meer groepsleerkrachten een gesprek voeren hierover.

Is het mogelijk om voor deze of volgende week een afspraak te maken? Ik kan bijna iedere dag (behalve 7 december), dus u kunt een tijdstip zelf bepalen voor het gesprek.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

Iryna Solodovnykova.

Van: St. Ceaciliaschool

Datum: 30 november 2015

Aan: Iryna Solodovnykova

Onderwerp: gesprek over huiswerkbegeleiding Entree

Beste Irina,

Bedankt voor je interesse en fijn dat je zij entree je stage kunt verrichten. Het is op korte termijn niet mogelijk om met leerkrachten te spreken. Je vraag is erg kortdage en je zult begrijpen dat wij nu met de Sint en de Kerst erg druk zijn. Normaal gesproken zou ik je berichtje doorsturen naar de teamleider van de bovenbouw omdat zij vast jouw vragen kan beantwoorden. Maar zij is op dit moment met zwangerschapsverlof.

Ik wens je heel veel succes met je onderzoek. Wanneer je de vragen eventueel op de mail zet kan ik kijken of de leerkrachten evt je mail kunnen beantwoorden, maar dat is het enige wat ik je nu kan bieden....

Met vriendelijke groet,
Mevr. Berrit Bakker
Directeur
Caeciliaschool/Stichting KPOA e.o.

Van: Iryna Solodovnykova
Datum: 30 november 2015
Aan: St. Ceaciliaschool
Onderwerp: gesprek over huiswerkbegeleiding Entree

Beste mevrouw Bakker,

hartelijk dank voor uw snelle reactie!

Het zal heel fijn zijn om een antwoord via de mail te krijgen.

De vragen waar ik graag een antwoord op zou willen hebben zijn eigenlijk hetzelfde als die bij het interview, dus:

Wat merkt de school van de huiswerkbegeleiding die de leerlingen op Entree krijgen?

M.a.w. wat is de invloed van de huiswerkbegeleiding op de leerprestaties van de kinderen?

En welke invloeden zijn er mogelijk nog meer, bv. op gedrag en houding?

Als een of meer leerkrachten hier per mail een kort antwoord op zou(den) willen geven dan ben ik daar heel dankbaar voor.

Met vriendelijke groet,
Iryna Solodovnykova.

Van: St. Ceaciliaschool
Datum: 1 december 2015
Aan: Iryna Solodovnykova
Onderwerp: gesprek over huiswerkbegeleiding Entree

Beste Iryna,

Mijn naam is Iris Boissevain, ik ben leerkracht op de Caeciliaschool. Mevrouw Berrit Bakker, directeur van de Caeciliaschool, heeft mij gevraagd of ik jouw vragen via de mail kan beantwoorden.

Wat merkt de school van de huiswerkbegeleiding die de leerlingen op Entree krijgen?

M.a.w. wat is de invloed van de huiswerkbegeleiding op de leerprestaties van de kinderen? En welke invloeden zijn er mogelijk nog meer, bv. op gedrag en houding?

Op deze vragen kan ik helaas geen antwoord geven, aangezien ik niet weet welke kinderen huiswerk begeleiding op Entree krijgen. Zelfs wanneer jij mij de namen zou door geven van de leerlingen die huiswerk begeleiding krijgen en vanaf wanneer, kan ik de vragen niet beantwoorden.

Ik begrijp dat je de invloed van de huiswerkbegeleiding wil onderzoeken, maar wij mogen de leerprestaties en andere gegevens van leerlingen niet delen zonder toestemming van de ouders.

De ouders van de leerlingen die huiswerkbegeleiding krijgen kunnen jouw vragen vast beter beantwoorden. Zij zouden de rapporten (leerprestaties) kunnen vergelijken in de periode voor en na de huiswerkbegeleiding en je mogelijk meer informatie kunnen geven over de invloed op gedrag en houding.

Ik kan je vragen dus helaas niet beantwoorden. Ik wens je verder heel veel succes met je onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Iris Boissevain
Leerkracht groep 8a werkdagen ma. t/m vr.
Caeciliaschool, Amersfoort

Van: Iryna Solodovnykova
Datum: 1 december 2015
Aan: St. Ceaciliaschool
Onderwerp: gesprek over huiswerkbegeleiding Entree

Beste mevrouw Boissevain,

dank u wel voor uw snelle antwoord!
Ik begrijp dat de gegevens van de leerlingen privacygevoelige informatie zijn. Wij gaan inderdaad ook aan de ouders van de leerlingen deze vragen stellen. In ieder geval hartelijk dank u wel voor uw moeite!

Met vriendelijke groet,
Iryna Solodovnykova.

Bijlage 6: Mailwisseling met de GGD regio Utrecht

Van: Andrea Kraan
Datum: 24 december 2015
Aan: GGD regio Utrecht
Onderwerp: Leskisten

Geachte heer/ mevrouw,

Op uw website las ik over leskisten voor het basisonderwijs, o.a. over de leskist hap en stap.

Ik ben wellicht van plan voorlichting over leefstijl en gezond leven aan allochtone vrouwen van middelbare leeftijd te geven. Ze kunnen niet perfect Nederlands spreken en verstaan. Daarom dacht ik dat dergelijke leskisten, eigenlijk bedoeld voor de basisschool, wellicht ook voor hen bruikbaar zouden zijn.

Zoudt u mij willen aangeven wat in grote lijnen de inhoud van de betreffende leskist is en of die naar uw mening geschikt zou zijn voor genoemd doel? Zo ja, zouden we die kunnen lenen?

Geeft de GGDRRU zelf ook voorlichting over dit onderwerp in groepen?

Met dank alvast voor de beantwoording van mijn vraag,
Andrea Kraan
Vrijwilliger activiteitencentrum Entree te Amersfoort

Van: GGD regio Utrecht
Datum: 6 januari 2016
Aan: Andrea Kraan
Onderwerp: Leskisten

Beste Andrea,

Via mijn collega kreeg ik onderstaande mail doorgestuurd.
Leuk dat je aan de slag wilt met het geven van voorlichting over voeding en bewegen. De materialen in de leskist Hap en Stap zijn grotendeels gericht op (jonge)kinderen. Dit maakt het waarschijnlijk wel begrijpelijk voor de vrouwen maar is wellicht ook te kinderlijk? Uit welke wijk(en) komen deze vrouwen?

Binnen B.Slim Amersfoort wordt met regelmaat voorlichting gegeven rond gezonde voeding en bewegen aan een allochtone doelgroep. Vaak zijn deze voorlichtingen in bestaande buurthuis kamers, ouderkamers op scholen of de buitenkasten. In samenwerking met Welzin, de ABC scholen en meestal een diëtiste wordt de voorlichting dan passend gemaakt.

Een aantal jaar geleden is in samenwerking met Sovee het gezond leven spel ontwikkeld. Deze zouden we je kunnen lenen en eventueel ook diëtiste kunnen inschakelen die de voorlichting samen met jou kan geven. Graag hoor ik of je van dit aanbod gebruik wilt maken, als je wilt kan ik ook nog met je meedenken over andere opties.

Met vriendelijke groet, Sanne Krol, Projectleider GB, GGD regio Utrecht

Bijlage 7: Antwoorden van bezoekers op open vragen

1-01 (A-0124)

9. Ik heb op Entree geleerd beetje luisteren, lezen, praten en schrijven. Ik praat beetje elke dag met mijn familie, met mijn dochter . Ik kan beter lezen en brieven schrijven.

Kernwoorden: taalontwikkeling

12. Ik vind dat drie lessen in de week beter is. Ik wil graag meer lessen hier volgen.

Kernwoorden: extra lessen

1-02 (A-0125)

9. Ik kom eigenlijk op Entree meer om sociale leven te hebben. Het is ook goed voor mijn taal. Het gaat beter met mijn woordenschat. Maar ik kom meer voor plezier om met mensen meer contact te hebben.

Kernwoorden: contacten met mensen, taalontwikkeling.

12. Ik vind hier gezellig. Het is voor iedereen goed. Als je thuis blijft, ga je achteruit. Hier praat je Nederlands, ga je oefenen.

Kernwoorden: gezellig, taalontwikkeling.

1-03 (A-0127)

9. Entree is een goede school voor de ontwikkeling van de taal. Het betekent dat ik verder kan gaan met de ontwikkeling van mijn taal. Als ik goed Nederlands kan praten kan ik een goede opleiding krijgen.

Kernwoorden: taalontwikkeling

12. Ik wil meer studeren. Ik wil graag meer hoge groepen. Ik wil graag de voorbeelden van examens doen. Wij doen het wel, maar niet veel. Ik wil graag meer tijd aan examenvoorbeelden besteden.

Kernwoorden: extra lessen, meer hogere niveau groepen, voor inburgeren voorbereiden.

1-04 (A-0128)

9. Ik weet het niet. Ik zie nog geen effecten.

Kernwoorden: nog geen effect

12. Ik kom hier om te leren. Ik wil graag meer weten.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

1-05 (A-0129)

9. Dat verandert veel. Toen ik naar Nederland kwam, studeerde ik thuis. Om alles te onthouden moet ik veel met andere mensen praten. Op Entree krijg ik veel praktijk.

Kernwoorden: taalontwikkeling

12. Ik vind dat taallessen goed zijn. Wij hebben veel vrijheid om alles te vragen wat wij vinden belangrijk om over te praten. Maar ik vind ook nuttig om meer huiswerk te krijgen dat wij kunnen volgen wat wij vorige keer hebben geleerd.

Kernwoorden: vrijheid in de lessen, meer huiswerk krijgen.

1-06 (A-0131)

9. Ik heb naar Nederland gekomen en de school gevolgd, maar ik ben heel veel vergeten. Ik kom 2 jaar op Entree en ik vind het leuk, omdat ik hier mijn woordenschat kan verbeteren. Ik wil bij Entree blijven en doorgaan.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. Nog 1 of 2 dag(en) bij.

Kernwoorden: extra lessen.

1-07 (A-0132)

9. Ik kan goed praten en ik heb goede contacten met mensen. Ik kan goed brieven lezen. Ik vind hier heel leuk, heel gezellig. Het is goed voor mij.

Kernwoorden: taalontwikkeling, contact met mensen, gezellig.

12. Ik vind leuk de taallessen, maar ik wil graag langer lessen hebben. Het is nu van 13 tot 15 uur, ik wil van 13 tot 16 of 17 uur. Ik wil graag 2-3 keer per week lessen hebben.

Kernwoorden: extra lessen, langere lessen.

1-08 (A-0134)

9. Entree is goed voor iedereen. Wij spreken Nederlands, leren schrijven en lezen. Kinderen komen hier om te spelen, zij krijgen ook huiswerkbegeleiding. Ik vind het leuk.

Kernwoorden: taalontwikkeling, oppas voor kinderen en huiswerkbegeleiding.

12. Ik wil graag meer lessen hier krijgen. Ik wil alles zelf doen, zoals afspraken maken, brieven lezen, enzovoort, daarom wil ik 3-4 dagen per week hier leren.

Kernwoorden: extra lessen.

1-09 (A-0135)

9. Ik kom hier om Nederlands te praten en te lezen. Bij andere scholen kan je niet apart zijn van de mannen, maar hier wel. Het is belangrijk voor mij.

Kernwoorden: taalontwikkeling, apart van mannen.

12. Ik wil graag meer boeken tijdens lessen lezen.

Kernwoorden: boeken lezen.

1-10 (A-0136)

9. Het is gezellig met vrouwen op de les zitten. Het is heel leuk voor mij. Vroeger kon ik niet lezen, weinig begrijpen, nu gaat het steeds beter.

Kernwoorden: gezellig, taalontwikkeling.

12. Ik wil graag beter kunnen lezen en praten. Ik wil niks veranderen bij lessen.

Kernwoorden: niets veranderen.

1-11 (A-0137)

9. Entree is een goede school. Hier zijn de goede leraren.

Kernwoorden: goede school/goede leraren

12. Ik wil meer lessen krijgen. 4 keer per week. 2 dagen per week zijn niet genoeg voor mij.

Kernwoorden: extra lessen.

1-12 (A-0139)

9. Ik kan hier Nederlands praten met andere mensen. Ik leer hier ook Nederlands schrijven, lezen en begrijpen.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. Het is leuk hier te studeren. Ik wil schrijven, lezen en praten. Ik wil niks veranderen bij lessen.

Kernwoorden: niets veranderen.

1-13 (A-0140)

9. Entree betekent veel voor mij. Ik leer veel op Entree. Als mijn kinderen hier komen vinden zij het erg leuk. Bij Entree vind ik veel dingen leuk, het is niet iets één, twee of drie, het is echt veel.

Kernwoorden: taalontwikkeling, oppas voor kinderen en huiswerkbegeleiding.

12. Ik wil graag gewoon leren, ik vind het prima. Heel veel mensen leren veel op Entree. Als iemand iets niet kan begrijpen, helpt mw. De Ree. Mw. De Ree staat altijd open voor hulp. Ik ben blij met wat ik hier krijg.

Kernwoorden: goede school/goede leraren.

1-14 (A-0142)

9. Ik kan hier Nederlands praten en lezen.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. Ik vind alles goed op taallessen.

Kernwoorden: niets veranderen.

1-15(C-0144)

9. Ik leer hier veel grammatica van Nederlands en ik begin beter praten en wat belangrijk is voor mij, ik begin beter begrijpen andere mensen.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. Ik vind onze lessen erg goede lessen en het is voor mij interessant.

Kernwoorden: goede school/goede leraren.

1-16

9. Ik vind Nederlandse taal moeilijk. Ik woon alleen en ik kan thuis geen Nederlands praten. Ik kom op Entree en ik kan Nederlands met andere mensen praten. Ik krijg hier de hulp bij lezen, schrijven en praten.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. Het volgend jaar wil ik graag het inburgeringsexamen doen. Ik wil graag bij dit examen hulp krijgen. Verder wil ik niks veranderen bij de lessen.

Kernwoorden: voor inburgeren voorbereiden.

1-17

9. Ik kom hier de Nederlandse taal oefenen met andere vrouwen en met verschillende docenten.

Kernwoorden: taalontwikkeling.

12. De goede Nederlandse taal is heel belangrijk voor mij, als ik naar winkel, huisarts, lessen ga of met de Nederlandse mensen wil communiceren. Twee keer per week naar de taallessen gaan is goed voor mij.

Kernwoorden: niets veranderen

1-18

9. Ik leer taal bij Entree. Ik spreek Nederlands alleen op Entree. Ik kan nu begrijpen, beetje praten en beetje lezen. Ik vind ook belangrijk dat ik hier de gratis oppas kan krijgen voor mijn dochter. Bij de andere Nederlandse cursus bij de kinderdagverblijven is dat te duur voor mij.

Kernwoorden: taalontwikkeling, oppas voor kinderen.

12. Ik wil hier meer grammatica krijgen.

Kernwoorden: meer grammatica krijgen.

1-19

9. Ik vind heel leuk om met mensen hier te communiceren. Ik ben ook een vrijwilliger hier en ik vind leuk om op de kinderen te passen. Ik leer ook nieuwe dingen op taallessen.

Kernwoorden: taalontwikkeling, oppas voor kinderen, contact met mensen.

12. Ik wil meer grammatica krijgen en de boeken lezen die over bepaalde onderwerp gaan. Ik wil hier meer structuur krijgen bij de lessen.

Kernwoorden: meer grammatica krijgen, boeken lezen, beter structuur van lessen.

1-20 (A-0152)

9. Entree betekent voor mij heel veel, want ik krijg veel hulp bij Entree met de Nederlandse taal. Ik krijg ook de huiswerkbegeleiding.

Kernwoorden: taalontwikkeling, huiswerkbegeleiding.

12. Ik heb eigenlijk geen tips, want zij doen heel goed, zij proberen mensen te helpen die moeite hebben met de taal, zoals de huiswerkbegeleiding bieden.

Kernwoorden: niets veranderen.

Samenvatting

Wat betekent Entree voor u in het dagelijks leven? Wat is er door bezoeken aan Entree voor u veranderd?

taalontwikkeling	18
oppas voor kinderen	4
contact met mensen	3
huiswerkbegeleiding	3
gezellig	2
apart van mannen	1
nog geen effect	1
goede school/goede leraren	1

Lessen

Wat vindt u van de taallessen?

goed voor taalontwikkeling	2
goede school/goede leraren	2
gezellig	1
vrijheid in de lessen	1

Tips

Heeft u tips/suggesties?

extra lessen/langer les	7
niets veranderen	5
voor inburgering voorbereiden	2
boeken lezen	2
meer hogere niveaugroepen	1
meer huiswerk krijgen	1
meer grammatica krijgen	1
beter structuur van lessen	1

Bijlage 8: Codeboek

Achtergrondkenmerken

Variabele - Land van herkomst
Waarden - Naam land

Variabele - niveaugroep
Waarden - Aa, A1, A2, B

1. Hoe oud bent u?
Variabele - leeftijd
Waarden - jaren

2. Hoe lang woont u in Nederland?
Variabele - verblijfsduur
Waarden - jaar, maanden, - 9

3. Welke opleiding/school (in Nederland en/of in herkomstland) heeft u gehad?
Variabele - hoogste opleidingsniveau
Waarden - Basis, Middel, VMBO, MBO, HBO, Uni, Geen, - 9

4. Doet u op dit moment een opleiding?
Variabele - huidige opleiding
Waarden - ja, nee, - 9

5. Bent u nu op zoek naar werk (parttime/fulltime, vast werk/los werk)?
Variabele - werkzoekend
Waarden - ja, nee, -9

6. Heeft u op dit moment betaald werk en/of doet u vrijwilligerswerk?
Variabele - werkend
Waarden - ja, nee, -9

7. Praat u thuis Nederlands?
Variabele - thuis Nederlands pratend
Waarden - ja, nee, soms, -9

8. Hoe lang zit u op taallessen op Entree?
Variabele - duur taallessen
Waarden - jaar, maand, -9

Taallessen

9. Wat betekent Entree voor u in het dagelijks leven? Wat is er door bezoeken aan Entree voor u veranderd?

10. Bent u bij Entree wel eens van taallessengroep veranderd?
Variabele - wijziging niveaugroep
Waarden - hoger, lager, nee, -9

11. U zit nu een tijd(je) op Entree. Als u vergelijkt hoe het was toen u nog niet op Entree zat en hoe het nu is, welke verschillen ziet u? (omcirkel het antwoord)

11A Variabele - Thuis Nederlands praten

Waarden - beter, gelijk, -9

11B Variabele - Brieven lezen

Waarden - beter, gelijk, -9

11C Variabele - Afspraken maken

Waarden - beter, gelijk, -9

11D Variabele - Praten dokter

Waarden - beter, gelijk, -9

11E Variabele - Praten leerkracht

Waarden - beter, gelijk, -9

11F Variabele - Praten buren

Waarden - beter, gelijk, -9

11G Variabele - Studie

Waarden - beter, gelijk, -9

11H Variabele - Anders

Waarden - invullen wat gezegd is

12. Wat vindt u van de taallessen? Heeft u tips/suggesties?

Huiswerkbegeleiding kinderen

13A. Heeft u een kind dat bij Entree huiswerkbegeleiding krijgt?

Variabele - kind op huiswerk

Waarden - aantal, nee, -9

13B. Hoe lang zit uw kind op huiswerkbegeleiding?

Variabele - duur

Waarden - jaar, maand, -9

14. Uw kind zit nu een tijd(je) op Entree. Als u vergelijkt hoe het was toen uw kind nog niet op Entree zat en hoe het nu is, welk verschil ziet u (bijvoorbeeld in rapportcijfers)?

Variabele - verschil

Waarden - voor, achter, geen, -9

15. Merkt u andere veranderingen bij uw kind door het bezoek aan Entree (zelfvertrouwen, vriendelijkheid, vrolijkheid, goede manieren)?

Leefstijl en gezondheid

16. Welk gewicht heeft u?

Variabele - gewicht

Waarden - kilo's, -9

17. Hoe lang bent u?

Variabele - lengte

Waarden - m, cm, -9

Genotmiddelen

18. Drinkt u alcohol (wijn, bier, likeur, sterke drank)?

Variabele - alcohol

Waarden - geen, ≤ 1 , > 1 , -9

19. Rookt u sigaretten?

Variabele - roken

Waarden - nooit, >10 jaar stop, ≤10 jaar stop, aantal, -9

Beweging

20. Sport u en zo ja hoe vaak per week?

Variabele - sporten

Waarden - nooit, 1-2, 3-4, ≥5, -9

21. U kunt ook bewegen zonder sporten, wat doet u van de volgende dingen? (meer antwoorden mogelijk)

21A Variabele - Trap

Waarden - ja, nee

21B Variabele - Wandel

Waarden - ja, nee

21C Variabele - Huis schoon

Waarden - ja, nee

21D Variabele - Fiets

Waarden - ja, nee

Voeding

22. Hoeveel groente en fruit eet u per dag?

Variabele - consumptie groente/fruit

Waarden - iedere dag, 2-3 p.w., geen, -9

23. Snoept/snackt u?

Variabele - snoepen

Waarden - >1 per dag, 1 per dag, paar p.w., nooit, -9

24. Eet u 'fast food' (frietjes, burgers, kroketten, enzovoort)?

Variabele - consumptie fast food

Waarden - elke dag, paar keer p.w., nooit, -9

25. Hoe vaak per week eet u vis en vlees?

25A Variabele - consumptie vlees

Waarden - aantal keer per week, -9

25B Variabele - consumptie vis

Waarden - aantal keer per week, -9

Slaap

26. Heeft u problemen met slapen?

Variabele - slaapprobleem

Waarden - elke nacht, paar keer p.w., 1 keer p.w., nooit, -9

(Ervaren) gezondheid/ziekte

27. Hoe vaak bent u het afgelopen jaar **voor uzelf** naar de huisarts geweest?

Variabele - huisartsbezoek

Waarden - aantal keer, -9

Geestelijke gezondheid

28. Hoe voelt u zich?

Variabele - geestelijke gezondheid

Waarden - goed, soms niet, vaak niet, -9